

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . „ 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . „ 29.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1.—80

Sobotna izdaja:

za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 9.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna pettirvsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat po 30 v
za dva in večkrat . . . 25.,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna pettirvsta po 60 vln.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga vozní red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Zahvala našega cesarja njegovim
narodom.

Njegovo Veličanstvo, naš prejasni vladar je v Najvišjem lastnoročnem pismu, naslovljenem na ministrskega predsednika grofa Stürgkha, izrazil avstrijskim narodom svojo zahvalo za zvesto vstrajanje, s katerim so se ves čas sedaj že dve leti trajajoče svetovne vojne odlikovali. Že o priliki italijanske vojne napovedi je izrekel sivi vladar kakor častitljiv oče, kateremu je na srcu blagor njegovih otrok, svoje priznanje za njihovo zvestobo in izvrševanju dolžnosti v tako težkih časih; povedal jim je, da vé ceniti njihovo požrtvovalnost. Na enak očetovski način se je obrnil cesar na svoje narode tudi sedaj, ko je poteklo drugo vojno leto.

Po pravici naglašava v svojem pismu, da nas je nespravljivo mišljenje sovražnikov prisililo do vojne. Kdor pozna zavratne spletke četveresporazumne diplomacije nasproti Avstriji od aneksijske krize leta 1908. dalje, kdor ve, kako je preveval avstrijsko dinastijo in diplomacijo v kritičnih letih pred vojno tako nasproti Angleški kakor tudi nasproti Rusiji najspiralnejši duh, da pa s to spravljivostjo nismo dosegli drugega nego zavratno odjenljivost ali pa roboto zavračanje, kdor le nekoliko pozna razvoj finančnega bojkota, katerega so bili vpriporili proti Avstriji na pariški in londonski borzi, da bi z njim Avstriji gospodarsko zadržali vrat in jo obenem sredi miru vojaško razorožili, — ta bo vedel prav ceniti cesarjeve besede o nespravljivosti naših nasprotnikov, ki nas je prisilila, da smo prišli za orožje. Po pravici govori cesar o nepremagljivi vojaški moči naše monarhije, ki ga napolnjuje z visokim zadovoljstvom. To moč je treba tem višje ceniti, ker je borba, ki označuje sedanjo svetovno vojno, silovita in težka, kakor naglašava tudi vladar. Pač še ni nikdar nobena vojna stavila na narode monarhije tolikih zahtev kakor sedanja. Ne-le da so krvave izgube na obeh straneh silne in da izredno trpi gospodarski položaj v vseh vojujočih se državah, je tudi dolgotrajnost te borbe hudo breme, ki nalaga prebivalstvu največje žrtve in zahteva od njega največje vstrajnosti. 30letna oziroma sedemletna vojna je zahtevala sicer velikih žrtev na ljudeh in kulturnih vrednotah. Vendar je pa prebivalstvo — vsaj kar se tiče naših alpskih dežel — niti oddaleč ni tako kruto čutilo kakor sedanjost. Saj so takrat vodile vojno le stalne vojaške čete, ki so tvorile le majhen drobec celokupnega prebivalstva. Danes pa krvavi celokupno ljudsko telo, kateremu

vrhu tega pijejo moč nezasišani gospodarski napor. In vendar izpolnjujejo avstrijska ljudstva tudi doma v zaledju vse svoje dolžnosti s tako zvestobo in udanostjo, da to tudi cesar najmilostneje priznava. Vladar govori o visoki meri navdušenega izpolnjenja dolžnosti, ki je primerna resnemu času. Cesar noče, da naj bi se te žrtve doprinasale za brezkrayne osvajaalne načrte. Taki načrti so pač lastni tradicijam britanske in ruske svetovne države, ne pa tradicijam naše monarhije. Vladar naglašava mogočno voljo prebivalstva, da dosežemo zmago, njegovo možato odločnost, s katero doprinese vsako žrtev za dosego častnega in trajnega mira.

Posebno povdarja cesar pravo razumevanje, s katerim prenaša naše prebivalstvo vse omejitve, ki jih nalaga vojna, da prekrizamo sovražnikovo izstradalno nakano. Kljub temu, da je tu in tam slišati godrnjanje in britko pritoževanje radi pomanjkanja živil in dela, moramo vendar vsi priznati, da kaže naše ljudstvo v svojem trpljenju občudovanja vredno potrpežljivost. Zato tudi je cesarjeva pohvala ljudstvu popolnoma opravičena. Pomislimo samo, kako bi bilo, ako bi moralo razvaje francosko ali angleško prebivalstvo prenašati take omejitve in pomanjkanja, kakor jih mora sedaj naše. S kakšnimi nemiri in izgredi bi morale računati vlade v teh »demokracijskih« državah! In ravno ta špartanska vstrajnost našega prebivalstva izpodbija vse načrte naših sovražnikov, ki so že za marec 1915 napovedali gospodarski polom in izstradanje Avstroogrske in Nemčije. S tem, da potrpežljivo prenašamo sedanje trpljenje, silimo sovražnika, da nas le še bolj spoštuje.

Z očetovsko skrbjo misli cesar na vse svoje zveste, ki žalujejo za padlimi in trepetajo za svoje drage na bojišču, za vse, katerim je vojna ustavila njihovo blagostno mirno delo. Cesar izraža svoje popolno zaupanje v polagoma bližajočo se bodočnost. Navdaja ga osrečujoča zavest, da njegovi vrli narodi zmago v resnici zaslužijo, navdaja verno zaupanje, da jim milost in pravičnost božja te zmage ne bo odrekla. Cesar z velikim veseljem čuti neutrudno delavnost našega prebivalstva in hvaležnega srca prizna njegovo vrlo obnašanje, s čimer je zajamčen končni uspeh.

Tisoči in milijoni podanikov habsburške hiše čitajo te dni resnično očetovske besede našega vladarja. Vsem bodo te besede v veliko zadoščenje in mnogim doma in na bojišču v srčno tolažbo. Še malokdaj nam je govoril naš vladar tako priščne, resnično očetovske besede, iz katerih se jasno čuti njegova iskrena ljubezen do nas, kakor v tem oklicu. Te besede bodo tirol-

skega strelca, ki straži na višinah domačih gora in zabranjuje sovražniku vhod v deželo, ravno tako osrečile kakor Jugoslovana, ki se na kraškem skalovju bori proti Italijanu, in kakor vsa druga ljudstva, ki stoje v boju po volinjskih močvirjih in karpatških tokavah, vsikdar pripravljena, dati kri in življenje za cesarja in domovino. Pa tudi uboga mamica v mestu in na deželi, katere sinovi so morda že padli, bili ranjeni ali ujeti, bo poslušala cesarjeve besede z iskrenim ganotjem in hvaležnostjo. Po celi širni državi bodo cesarjeve besede vzbudile globok odmev, ki še sicer ne bo kazal v besedah, a bo zvenel od srca do srca in znova podžgal vso našo odporno moč in vstrajnost. Vez, ki od nekdaj veže avstro-ogrske narode s habsburško vladarsko hišo, se bo znova utrdila, čut in zavest njene nerazrušnosti se bosta znova okrepila v nas in — v sovražnikih.

Vsi avstroogrski narodi so našemu vladarju iz srca hvaležni za njegovo zadnjo očetovsko poslanico, prav posebno pa še mi Slovenci. Saj slovensko ljudstvo ni samo z umom v domovinskem taboru, marveč se že po svoji mehki, čustveni naravi tudi s srcem oklepa vrhovnega državnega poglavarja in cele njegove prejasne hiše. Kogar Slovenec spoštuje, tega tudi iskreno ljubi z vso toplo ljubeznijo svojega udanega srca. O tej resnični, globoki ljubezni našega ljudstva priča najbolj njegovo junško obnašanje v sedanjih dneh, priča bratski objem, bratska skrb, s katero je sprejel v svojo sredo avstroogrske čete. Takega obnašanja je zmogočno pač samo ljudstvo, ki je iz celega srca brez vsakega pridržka udano vladarju in domovini. To se je tudi spoznalo in priznalo na najmerodajnejših mestih. Razen tega pa Slovenci z največjim zadoščenjem in hvaležnostjo sprejemamo vsak dokaz očetovske dobrote in skrbí vladarjeve do njegovih narodov še prav posebno tudi zato, ker nam je ravno ona stvarstvo, da bomo tudi mi deležni — če treba na njegovo lastno mogočno besedo, preko vseh morebitnih ovir in zaprek — vseh pravic in koristi, ki gredo tako lojalnemu in po napredku stremecemu narodu.

Z našega bojišča.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Grejemo se na italijanskem solncu, ki pa tu v hribovju ne razgreva tako kakor doli v ravnini. Asiago smo Lahom pustili iz raznih vzrokov. Italijani se pa v tem mestecu nič kaj dobro ne počutijo, kajti mi obvladujemo celo asijsko dolino in planoto Settecumuni. Poprej smo bili mi v dolini in Lahi na hribu nad nami, sedaj smo

pa mi na hribu in Lahi v dolini. — Lah je poskušal in še poskuša na razne načine, da bi nas pregnal s tega ozemlja, pa ne gre in ne gre. Po šest do sedem vrst pešcev pošilja pred naše strojnice, ki opravijo svoje delo popolnoma po predpisih — namreč uničijo sovražnika. Lah poskuša z leve, z desne, s križnim ognjem iz topov in pušk, a vse zaman. Naša črta je železna. Saj jo je zgradil železni zbor. — Lah je tu v ofenzivi. Napada vsak dan po parurni artillerijski pripravi s pehoto. Mi smo sedaj v defenzivi. Lah ima tu drugo Doberdobsko planoto. Vsi njihovi napadi se razbijajo ob zidovih našega topništva in naše pehote.

Dosedaj Italijan nima uspehov. Mi pa! Kar ima Italijan od nas, smo mu prepustili brez boja, mi pa, kar imamo njegovega, smo si izbojevali, smo mu z orožjem vzeli in ga zapodili do roba hribovja.

Lah postopa s svojim vojaštvom potratno. Vrsto za vrsto pošilja v gotovo smrt. Pred našimi žičnimi ovirami leže laški mrtveci nepokopani, kar z jelovim vejevjem pokriti. Dobro, da smo na planinah in da vročine še sploh ne poznamo. Zato se mrtveci ne razkrajajo tako hitro. Temperatura je zelo mrzla. Ponoči se moramo pokriti z dvema odejama. Tudi perilo imamo še povečini zimsko. In vendar smo že v polovici julija. — Tu ne poznamo ne spomladi ne poletja, ne žetve, ne sadja, ne zelenja, ne polja, ne travnikov, ne cvetlic ne ptičjega petja, ne delavnika ne nedelje, ne ženskega spola itd. Popolnoma smo odrezani od ostalega sveta. Same šume in gozdovi s strmimi pečinami nas obdajajo krog in krog. In iz teh šum odmevajo noč in dan topovski strelji in strelji iz pušk in strojnih pušk. Oddahnili si bomo, ako nas usoda še žive prinese na odpočitek kam v zaledje, kjer se bomo nanovo počivil, osnažili in »zafikali«.

Mestece Asiago je popolnoma uničeno. Uničili so ga Lah pri svojem umikanju in še potem, ko smo bili mi v njem. Kup razvalin in pogorišč je celo mesto. Neresnično je, ako trdi laško uradno poročilo, da so Asiago naši uničili. Če pa naši sedaj tu in tam streljajo v Asiago, nimajo več kaj porušiti in demolirati, kvečjemu razrušijo še kako par metrov visoko steno, ki štrli kvišku. Enako je z ostalimi občinami na planoti Settecumuni.

Boji tu na Laskem so trdi. Sovražnik se skriva po gostih šumah in globoko v zemlji.

Teren je tu za dovoz živil in vojne opreme zelo težak. Smo brez železnice. Avtomobil in vprezna živina je noč in dan na cesti. Tudi z vodo so ti kraji slabo preskrbljeni. Lah niso tekom vojne tukaj

LISTEK.

En dan in noč v strelnem jarku.

Vojna, vojna . . . Sama vojna . . . Ako berete časopise tam doma, saj ni družega kot od vojne, ako pridete v gostilno, v družčino, je že spet vojna na dnevnem redu. Tako da nazadnje ni čudno, da se človeku ponoči še sanja od nje! . . .

Danes, ko se prodira na vseh koncih in krajih, prinašajo časopisi v svojih generalštabnih poročilih od sicer tako kratkobodnega pl. Höferja precej vsebine. Spomnite se pa mogoče na njegova poročila od marca, aprila itd., kako so bila njegova poročila kratka! »Nič novega, ali Razven artillerijskega dvoboja nič posebnega itd. Kaj ste si mislili ko ste to brali? Da nam kaj dobro, da postavamo in lenobo pasemo! O ni res! V tistih kratkih par Höferjevih besedah je skritega toliko tihega dela, da si vi niti predstavljati ne morete! — Tukaj hočem prav ob kratkem popisati en dan in eno noč v strelnem jarku, da Vam pokažem vsaj v slabih obrisih, kaj doživi vojak samo v 48. urah v postojanskih bojih. Natančno opisati seveda ni mogoče, kakor tudi

ni mogoče vsega zapopasti — če človek sam ne poskusi.

Pripomni si, da se nam ni boriti le proti enemu sovražniku, temveč proti trem: Proti Italijanu, proti tistim ljubkim lazečim živalicam, pred katerimi ni ne kritja ne orožja kot grešnika slaba vest; in slednjič proti naravnim elementarnim silam. Kateri sovražnik je najhujši, si boste sami sodbo izrekli, če prečitete te vrstice do konca.

Noč. Tema, da dalje sežeš, kakor pa vidiš. Zraven pa lije, kot iz škafa. Kot za priboljšek piše tenka, mrzla burja. Odurna noč. Kako bi se nocoj sladko spalo, čeravno na trdih, kame-nitih tleh! Pa nič tacega; nocoj gremo izmeniti utrujene, mokre tovariše, ki nas že težko čakajo gori na Oslavju.

Čez par minut smo že na potu. Do Gorice še gre, ko pa pridemo čez Sočo, je druga muzika. Iz ceste zavijemo na ozko pot, blato do kolena. Poslednji tolažbi, cigareti, se moraš odpovedati. Gorje, da bi spregovoril naglas! Sovražnik vidi in sliši najmanjši šum in ogenjček in trikrat gorje če se izdaš; drago bo plačala vsa četa tvojo predrznost! Toča granat se bo vsula nanjo! Tema kot v rogu; kot slepec tiplješ naprej. Pa hvala Bogu, da je temno! Dru-

gače bi nam trda pletla. Kaj pa je to? Naenkrat svetlo kot po dnevu? Mi obstanemo, kot vkopani. Sovražnik metalec svetlobe je, ki čuječe gleda naša početja. Po vrsti posveti po vsej bojni črti, kar jo obseže; se dalje časa ustavi na mestu, kjer je zapazil kaj sumljivega. Ko je tako pretipal vso fronto, kar jo je mogel doseči, ugasne in mi gremo spet naprej. Kakor tatje se plazimo naprej, padamo, se spotičemo ob polomljeno trsje in različno navlako; pogrezujemo v jame, izkopane od granat, ki so do polovice polne smrdljivega blatnega močnika. Dež pa lije naprej . . . Obлека je vsa mokra na kolenih in komolcih je prišlo že do kože. — Slednjič le prilezemo do vrha in prevzamemo od utrujenih tovarišev naše jarke v posest. — Pa kaj je to? Malo nepredvidni smo bili. Italijan je nas zaslišal. Granate in kroglice, ki so se le prej sem in tja javile, se vsujejo kot toča. Tiho in mir, se bo že pomiril. — Čez dobrih deset minut res poneha ogenj, naši predniki odidejo in nastane tišina.

Mi se razvrstimo po postojankah. Postojanke, saj jih ni! Pod neko naravno mejo smo počenili, ki smo jo malo poglobili. Jarek je poln vode. Tu ni mogoče biti, jo imam že polne čevlje! Po vseh štirih se plazim okrog, da bi dobil kos lesa vsaj za sedež. Slednjič le

najdem košček deske in se splazim nazaj, položivši jo čez blatno jezero in se vsedem nanjo. Moker do kože, blaten od smrdljive godlje, po kateri sem se valjal, od nog do glave. — Rad bi malo zadremal, a ne smem. Strogo prepovedano! Sovražnik je čisto blizu! Poleg tega smo prišli na novo in ne vemo kako da se boji razvijajo tukaj, torej je treba dvojnate pazljivosti. Da bi vkrotil neumne oči, ki mi silijo neprestano skupaj, se lotim z lopatico kopanja. Kmalu se utrudim. Rad bi malo kruha jedel, ker mi je tako slabo po ustih. A kako? Roke imam vse blatne. Pod bluzo sem še najdel košček sukna, ki še ni bil povaljen od broze; tu sem si malo obrisal roke, potem pa kruh vanje! Apetitno ne! Pa se ne da nič pomagati! — Slednjič truden, vendar malo zadremim. — A kaj je to? Nekaj težkega mi je padlo na glavo in mahoma se zdramim. Moje kritje, mejo sem bil preveč izpodkopal in mokra, pretresnjena zemlja se je zvrnila name! In pod seboj sem začutil nekaj mrzlega. Voda je narasla od neprestanega deževja in sem lepo celi čas mojega dremanja sedel v vodi! Zadnja plat je vsa prezeblena in otrpnela. Zelo prijetni občutki! Vstanem in grem, da si poiščem drugo luknjo.

Na levi se oglasi živahen ogenj. Kaj

skoraj ničesar napravili. Zgradili niso ne ceste ne vodovodov ne vzpenjač. Še-le naši so tu na laških tleh vzeli stvar resno v roko. Na tisoče in tisoče rok dela ponoči in podnevi, da ublaži trpljenje in bojne težkote hrabrim četam, ki so potisnile sovražnika do Asiaga in ga tam tudi držle.

Najbolj trpimo, kadar dežuje in v mrzlih nočeh. Ranjenci, ki so ranjeni v dežju, veliko težje ozdravijo nego oni, ki so ranjeni ob suhem vremenu. Tudi transport ranjencev z visokega gorovja je zelo težak. Sploh so tu boji združeni z velikimi nepravilnostmi.

Lah razsijlje strelivo kar na debelo. Strelja noč in dan. Če bi vsak strel zadel, potem bi že davno ne bilo niti enega avstrijskega vojaka na italijanskih tleh. Strelja pač tja, kjer domneva našo pehoto ali baterijo. Te dni sem opazoval učinek laškega streljanja. Pognal je v neko dolinico več sto strel. V dolinici pa ni bilo žive duše. Obstreljuje tudi glavne ceste, ki vijejo naše sprednje čete. Misli, da strelja na cesto, strelja pa padajo zaporedoma v gozd do 100 m onstran ceste. Tako so nam njegovi strelji neškodljivi. Poleg tega pa mnogo laških granat ne eksplodira. Sicer ima Lah nam nasproti v zadnjem času številno topništvo raznih kalibrov. Mi ne moremo tako potratno razsijati streliva. Kadar naši streljajo, vedo, kam streljajo. O učinkih našega dobro merjenega ognja pripovedujejo tudi laški ujetniki, ki ne morejo prehoviti naših topničarjev.

Sovražni letalci razvijajo tu svoje delovanje v največji meri. Vedno jih imamo nad glavami. Plavajo prav počasi in iščejo, kje bi kaj iztaknili, kar bi se dalo obstreljevati. Bombe mečejo kar na debelo. Po deset, dvajset zaporedoma jih usujejo na en in isti prostor, navadno brez uspeha. Mnogokrat se vname živahen zračni boj med našimi in sovražnimi letalci. Prizor je zelo zanimiv. Sovražni letalci so mnogokrat prav predrzni in plavajo razmeroma nizko. V zadnjem času pa so naši obrambni topovi nekaterim takim predrznežem krepko posvetili in podžgali, tako da sta se morala dva spustiti na tla. Od tega dne plavajo visoko nad nami.

Kje so letos nnaše ljube črešnje, zgodnje smokve, jagode, jabolka in drugo sadje? Niti pokusili, niti videli jih nismo še! Kje hladna jutranja rosa, kje naše lepe vasi in mesta? To vse je za nas kakor deveta dežela.

Vi v domovini se kopljete in potite, mi na italijanskih planinah se pa v plašče zavijamo in pri ognjih grejemo. In tako mineva dan za dnem, teden za tednom.

—iž.

Pod Sv. Goro.

Kakor v človeški usodi tako bivata tudi v tukajšnji prirodi smrt in življenje čudno tesno drug ob drugem. Tu zamre razvaline Sv. gore in spodaj v dolini svetlozelena blesteča voda Soče, in na potu med obema klepetajoče in smejoče se kmetice, ki gredo na trg v Gorico, ali pa se s praznimi košarami vračajo zopet po strmi poti navzgor. In vsaka izmed gora, med katerimi se vije cesta v ozko solkansko dolino, strči uničujočega orožja, je vsa preluknjana od lastnih lopat in tujih izstrelkov, spodaj pa se spenja v veličastni lepoti ponosni lok kamenitega solkanskega mostu čez Sočo. Stokrat in stokrat so sovražni topovi metali mogočne naboje proti tej hladno zamišljeni umetnini kamenite gradbene

je? Napad. Hitro se stisnem v neko jamo in čakam, kaj bo. Tudi pri nas se je nekaj oživel. — In zopet mir. Bile so le patrulje, ki so se vdarile trčivši skupaj.

Tako je šlo vso dolgo noč. — Oh to so bile dolge urice! Dež pa je kar naprej lil, kot bi hotel nastati vesoljni potop. Od mraza se tresoč, vtrujen do smrti sem slednjič le dočkal jutra.

Pa podnevi je nastal šele koncert! Koj z zoro je jela butati artiljerija obeh strank in je prekopavala smrdljivo blato oslavsko celi ljudi božji dan! Včasih je seve tudi kaj družega zadela kot blato. In da je bil koncert bolj zabaven, so se oglasile še puške in ročne granate, kajti s sovražnikom smo bili zelo blizu skup, in eden družega smo videli, če je le glavo pokazal. Kaj je to? Nekaj me je zaščemelo na glavi. Pogledam. Seve, kapo mi je polentar prevotlil in malo las posnel! Drugič meri boljše. Nahrbtnik mi je ponoči podsulo. Vrag ga najdi! Pa da le mene ni!

Malo kadil bi rad. Posežem v žep. Ne bo nič, vse premočeno in zdrobljeno, uničeno. Ravno tako tudi kruh! Pa če že z jedjo ni nič, da bi bilo vsaj kaj za piti! Saj dež gre. Bom pa tako naradil kot pivka, ki baje za kazen tudi ne pije družega, kot deževne kaplje, ki jih s kljunom prestreže!

Pa še nekaj! Pod srajco nekaj grize in gomaza! Če bi mogel vsaj malo previzirati. Ali kaj ko se roke ne vidijo iz blata! Le počakaite neklenske

umetnosti, toda kakor po čudežu ohranjen se spenja most še vedno nepoškodovan nad zelenimi vodami Soče. Kakor tolažiliv simbol nam je, da je ta spomenik mirnega kulturnega dela vedel kljubovati vse razdiralni besnosti vojne. Nedaleč od mostu pa počivajo pod temnimi cipresami padli vojaki. V ravnih, ravnih črtah, kakor parada smrti, leže tu grobovi junakov iz Plavi in Zagore.

Kje so bili padli, nam pokaže pogled skozi daljnogled opazovalca, ki je skrit v skalovju. Med gostim grmovjem, preko strmih kamenitih poti, mimo temnih v kamen vsekanih stanišč pridemo v temno duplino iz katere sega le mala odprtina za opazovalčev daljnogled. Globoko doli v Zagori, ki je nekoč bila, se raztezajo naše in sovražne postojanke sredi skozi razvaline vasi. Kraj sam je v resnici do tal porušen, kakor se je godilo v starodavnih vojnah. Tako razdejana je vas, da ne le ostanki zidov ne kažejo oblik prejšnjih bivališč, marveč so tudi tla izravnana in so se le malo zvišala. Tako je, kakor bi bil šel ogromen cestni valjar neusmiljeno preko cele vasi. In v teh razvalinah in pod njimi divja sedaj že dolge mesece krvavi boj. Na deset, pet korakov si tu stoje nasproti bojovníki. V luknjah skalnih sten so vzdani sovražni topovi, infanterija se vedno znova dokopava k našim postojankam z rovi in podkopi. Neprestano se menjujeta tukaj napad in bramba za vsak kamen teh s krvjo napojenih tal. Tedne in mesece sedi tu v svoji skalni duplini opazovalni častnik brigade, obdan le z malo ljudmi, kakor večno bdeče oko. Vsako razpoko v tleh, vsak kamen in vsako drevo pozna tu pred seboj daleč noter v sovražnikovo deželo. Ob jasnem, čistem vremenu vidi ljudi, ki hodijo po videmskih cestah in od tam sem vsakega posameznega moža, ki se bliža fronti. Njegovo poročilo zaneti boj, sproži naše topove in požene letalce v višino. Zasluga njegova je pa tudi, da morejo naši vojaki mirno spati in na svojih revnih ležiščih uživati srečo pokoja. On sam pa na svojem skalnem sedežu ni nikdar varen. Neprestano iščejo sovražni topovi in puške njegovo skrivališče. Čutijo in vedo, da je tu pri sovražnikih nekdo, kateremu nič ne ostane skritega, čegar oko jih nikoli ne zapusti.

Generalov obraz žari, ko pripoveduje: »Tu imam opazovalca, rezervnega nadporočnika, ki mi še nikoli ni dal napačnega ali nevažnega naznanila. Vrhutega človek, ki se ne boji smrti. Ima že vsa odlikovanja, katera sem mu mogel izposlovati. Toda zadnjič sem mu hotel na vsak način napraviti veselje, pa sem splezal gor k njemu in mu sam prinesel steklenico vina in nekaj prigrizka. Da vidi, da mislim nanj. (Po »Tagespostu«.)

Izza fronte.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Nedelja je, Gospodov dan. Na vse zgodaj me zbudi — jutranji zvon podružne cerkvice na bližnjem gričku? Oh ne, ta molči že štirinajst mesecev in bogve kako dolgo bo še. Zbudilo me je nenavadno vrvenje in tekanje sem in tje. Vstanem in vidim, da so vojaki na nogah; ti naglo nosijo svoje stvari na vozove, drugi hite napregati konje. Že vem. Prišlo je povelje, da morajo drugam in sedaj se odpravljajo. To je dirindaj!

Odpravim se k jutranji sv. maši. Pot me vodi čez griček, odkoder je lep

zajedavke, ko pridemo v rezervo, vam že pokažem!

Tako je šlo potem celi dan in prihodnjo noč, in še en dan. Zvečer potem smo bili zmenjeni. V čevljih je kvakalo, kolikorkrat si prestopil, kot žabe v mlaki. Monture, posebno plašča se je držalo blata tako na debelo, da nisem mogel drugače naprej, kot da sem ga goril držal, kot ženske krilo, kadar je blatna pot. In dež, ki je po dnevu malo ponehal, je začel spet svoje neutrudljivo delo. Mokri, da je teklo od vsake nitke, smo slednjič prišli »domov«. V barake! Tu je bilo najprvo sezuti čevlje, izliti vodo iz njih in popiti malo kave. In potem spat! Dobro bi se bilo obleči ali v kaj! Kakoršni smo prišli, taki smo se vlegli na gole deske in sladko zaspali, kot bi nam angelci godli. — Drugi dan se je začelo snaženje. Če bi bilo lepo vreme, da bi se človek posušil in okračil, bi še bilo! A dež gre kar naprej, lepo počasi! Kaj storiti? Kar jednostavno! Najprvo sem z bajonetom malo ostrgal blato od monture (bilo ga je do tri prste na debelo, posebno po plašču). Potem pa h potoku. Tam sem se slekel, opral kos za kosom, ovil in se spet oblekel. Kje pa naj sušim, ko ni solnca, in v kaj naj se ta čas oblečem? Se bo že posušilo na meni! Moker do kože, a vsaj nič več blaten, sem se vlegel na trde deske in nadaljeval delo prekratke noči.

Vide z Mirno.

razgled po naši krasni dolini. Doli pri Soči je tiho; topovi molče, le naš aeroplan pluje visoko nad mano in z groznim silo reže zrak. Solnce je ravno prisvetilo izza Nanosa in s svojimi milijonskimi žarki obliklo dolino. Čudovit pogled! Vsa dolina se koplje v jutranjem solncu. Nehote se vstavim in se zagledam v krasoto prirode. Sivi Nanos stoji mogočno kot skrbni varih, ki čuva nad dolino, iz katere se tupatam dviguje nizek griček, obsajen z dragoceno vinsko trto in žlahtnim sadjem; skoraj na vsakem vrhu stoji bela cerkva, posvečena temu ali onemu svetniku in zavetniku ali pa nebeški Kraljici. Sredi med grički se pa vije kakor srebrn pas Vipava. In tam doli na koncu se sveti v solnčnih žarkih — Gorica. Od daleč je videti, kakor bi stali nizki grički tik ob njej kot skrbni varhi tega krasnega bisera. Na dveh gričih stoji samostana z romarskima cerkvama. Tu mi zastane oko. Med zelenimi griči se dviga eden brez zelenja — ilovnate barve. Oh, Kalvarija, kaj si dočakala!

Ta hip zagrmje topovi. Čudno se mi stisne srce in odhitim proti cerkvi. Ni me več zanimala narava — saj mi je živo stopila pred oči »gnjusoba razdejanja«, v katerem leži Gorica — naša nekdanja tako krasna Gorica! Spomnila sem se, da sta samostana in romarski cerkvi na obeh gričih več ali manj poskodovani, da samevata zapuščeni in zaman pričakujejo pobožnih romarskih procesij. In tudi tam, na onem visokem hribu, kjer je stala veličastna romarska cerkev in odkoder je kipele proti nebu toliko prošnje k nebeški Kraljici — tudi tam je sedaj le še kup razvalin. O, izdajalec, kaj delaš? Plačilo ti ne odide.

Vračajoč se iz cerkve proti domu, srečam na prašni cesti kolono trenskih voz, ki prihaja od bogvekje in gre bogvekam. Poleg težkih voz, v katere so vpreženi močni konji, stopajo vojaki, vsi trudni in zaprašeni. Mimo mene gre mladenič, kateremu bi preje prisodila pastirsko palico nego puško; zraven njega stopa mož, ki bi mu tudi pristojala palica, pa ne pastirska, marveč da bi se nanjo opiral. — Že oddaleč vidim mladega vojaka, ki trudno stopa poleg voza in skoraj omahuje. Poteze na obrazu kažejo, da mora biti gosposkega stanu, nevajen sedanjemu naporu. Ko pridem do njega, me vrašpa:

»Dekle, ali greš iz cerkve? Je-li danes nedelja?»

»Da, nedelja je danes in iz cerkve grem.«

»Oh, nedelja! ...«

Zavzdihnil je in šel trudno dalje. Zasmilil se mi je in vsi drugi ž njim. Všeč mi je bilo, da sem mogla kmalu kreniti s ceste na stezo, da nisem več gledala teh trpečih bratov.

Hitela sem proti naši tihi samotni vasi. Da, nekdanj je bila tiha in samotna, a sedaj že dolgo ne. Polna je zmeraj najrazličnejšega moštva vseh narodnosti. Cel dan tekanje in vrvenje in glasno govorjenje. Hlevi, kolikor je pripravnih, so napolnjeni s konji. A danes, po tolikem času, jo dobim zopet tiho in mirno. Vojaki in konji so bili zjutraj odšli in ostali smo sami. Kmalu je odšla tudi večina vaščanov k deseti sv. maši in nastala je še večja — res prazniška tihota. Tudi topovi ob Soči so premolkli in zazdelo se mi je nenkrat vse tako lepo in nedeljsko kakor nekdanj. Pozabila sem na vojno in na vse in nehote mi je privrela iz grla pesem:

»Po planinah sreča hodi
in za sabo radost vodi ...«

Še predno sem pa pesem izpela, priropotajo po cesti vozovi ... Stopim na prag — voz za vozom prihaja v vas. Kmalu so vsi vozovi na določenem mestu in konji razpreženi. Začne se iskane stanovanj za konje in ljudi, a tudi to je brž urejeno. V pol uri je že vsak konj na svojem mestu in vsak vojak ve, kam bo šel zvečer spat. Pri kuhinji je delo tudi že v teku — že se kuha in pripravlja opoldanska menaža.

Po naši vasi zopet vse vrvi in teka in kliče in govori v vseh mogočih jezikih in ob Soči grme topovi. Zbogom, moja tiha nedelja!

Socialno-demokratski živelj v Avstriji.

Socialno-demokratski živelj v Avstriji je izgubil glasom poročilo za leto 1915 zopet ogromno število članov. Njihove voditelje navdaja to dejstvo s skrbjo, zato govori poročilo skoro samo o teh izgubah, ki dosežajo v zadnjih dveh letih 230.082 oseb. Izgube se kažejo splošno od leta 1907 sem. Takrat je bilo število članov s Čehi vred 501.094 oseb, a dao konca leta 1915 jih je ostalo

le še 177.113, dočim jih je odletelo v vsem 323.979, torej skoro dve tretjini.

Za izgube pred vojno dela poročilo odgovorno agitacijo čeških separatistov. V zadnjih dveh letih je izgubi seveda kriva vojna, zakaj poročilo pravi, da je moralo odriniti v vojno službo 200.000 članov. Število je morda pravo, a zdi se nam visoko, zakaj socialni demokratje imajo vendar mnogo starejših članov, ki delajo v obrtnih zavodih za vojne datatve. Hujše zadeta je bila krščansko-socialna zveza, ki je imela izvečine le mlajše člane.

A če je tudi res bilo pozvanih 200.000 članov, kam je šlo ostalih 38.000?

Vzela jih je vojna industrija, omejeno družabništvo, največ pa izostala delavnost v izboljšanje delavskih razmer. Zlasti poslednje je bilo vedno najboljše sredstvo v agitacijo. Zapomnimo si ta stavek!

Pravijo, da so vsi ti vzroki samo začasni, ne taje pa tudi drugih vzrokov in v tem se moramo strinjati z njimi, zakaj združenje delavstva v večje industrije je bilo demokratom rajši v korist kakor v škodo, a so izgubile člane tudi ona društva, kjer rabi industrija mnogo več delavskih moči kakor prej.

Članov so izgubila dosti zlasti ona društva, kjer so člani tudi ženske. Zakaj samo v petih strokah je napredovalo leta 1915 število članov za 1265 oseb, tako da so imele te stroke koncem leta 1915 skupaj 11.193 članov, dočim so vse druge stroke s skupnim številom 240.681 članov koncem leta 1914 nazadovale v letu 1915 za 64.833 članov in jih je ostalo torej le 177.113.

Gmotno poročilo ne kaže slabega stališča. Dohodkov je imel društveni živelj okroglo 4.980.000 kron, izdatkov 4.995.550 kron, nedostatek v znesku nekaj nad 15.000 kron ni posebno velik pri društvenem imetju nad 14 milijonov kron. Na podporah so izdali 36 odstotkov vseh izdatkov, to je 1.800.000 kron okroglo.

Kar se tiče moči socialno-demokratskega življa v Avstriji po posameznih kronovinah, je največje socialne demokracije bilo leta 1915 na Dunaju, in sicer 67.462, najmanj v Dalmaciji, kjer jih je bilo le 55. Tej blizu je bila Bukovina s 63 demokrati in za njo takoj Kranjska s 1229 člani. Po redi navzgor slede naši deželi Galicija s 1261, Istra s 1744, Salzburška s 1837, Koroška s 2494, Tirolsko-Predarlška s 3449, Gorenje Avstrijska s 6344, Šleska s 8520, Moravska s 11.943, Štajerska s 13.328, Niže Avstrijska (brez Dunaja) s 16.798 in naposled Čeha s 40.432 osebami. Največje izgube na članih so imele v zadnjih dveh letih med temi: Dunaj skoro 90.000, Čeha skoro 50.000, Niže Avstrijska 20.000, Moravska 14.000, Galicija 12.000, Štajerska 12.000, Gorenje Avstrijska 9000 in ostale od polovice do dveh tretjin članov.

Od socialnodemokratskih časnikov se tiska 218.050 izvodov. Nekaj so jih ustavili, med njimi v židovskem jeziku tiskanega »Krojača«.

Iz vsega se vidi, da živelj nazaduje. Ker po lastnem priznanju niso krivi le vzroki vojne, so krivi drugi vzroki in med temi je gotovo največ spoznanje članov, da društva ne vozijo prav. Kadar se prerine to spoznanje med vse člane, potem smo zvedavi, kakšna bodo tedanja poročila.

Uradni izkazi izgub.

Izgube 17. pešpolka.
(Konec.)

Ujeti: Rez. Prosen Ivan, 1. st., Novomesto; inf. Prošil Josip, 2. st., Slovenjgradec; inf. Pucelj Alojzij, 4. nad. st., Mokronog; rez. Račič Matija, 2. nad. st., Cerklje; inf. Rak Ivan, 4. nad. st., Kamnik; inf. Rakoše Mihael, 7. st., Prečna; inf. Režula Alojzij, 2. nad. st., Tomaj; inf. Režun Martin, 3. nad. st., Hotiče; inf. Ribič Jernej, 2. nad. st., Maribor; des. Robič Ivan, 4. st., Kranjska gora; rez. Robinik Engelbert, 2. nad. st., Hotiče; inf. Roblek Martin, 2. nad. st., Kranj; inf. Rodelj Franc, 4. nad. st., Trebnje; inf. Rogelj Anton, 2. nad. st., Preserje; inf. Rojc Anton, 5. st., Radomlje; inf. Rozman Franc, 5. st., Novomesto; inf. Rozman Ivan, 4. st., Mavčiče; inf. Rupar Franc, 5. st., Krško; inf. Rus, 3. nad. st., Kočevje; inf. Saje Ivan, 4. nad. st., Novo mesto; inf. Šali Josip, 4. nad. st., Šmihel-Stopiče; inf. Šebat Jakob, 2. nad. st., Radovljica; inf. Sert Franc, 2. nad. st., Ljutomer; inf. Sešerko Franc, 2. nad. st., Celje; inf. Sever Alojzij, 3. odd. str. pušk, Muljava; inf. Šifrar Andrej, 4. nad. st., Selce; poddes. Simončič Franc, 2. nad. st., Št. Rupert; inf. Simončič Franc, 1. nad. st., Maribor; inf. Sivič Josip, 3. nad. st., Preserje; inf. Škvarca Rudolf, 5. st., Ljubljana; inf. Škerjanc Ivan, 2. st., Kranj; inf. Sket

Anton, 3. nad. st., Ptuj; desentnik Skočir Josip, 2. nad. st., Rača; inf. Skomanc Ivan, 2. nad. st., Breznica; inf. Škrbec Anton, 2. nad. st., Kamensčak; inf. Sladič Valentin, 4. nad. st., Klanec; narednik Šljapar Peter, 10. st., Tržič; inf. Sluga Ivan, 3. nad. st., Podgorje; četov. Smolej Jakob, 10. st., Radovljica; inf. Smolič Alojzij, 1. nad. st., Velike Lašče; inf. Smolič Alojzij, 5. st., Trebnje; inf. Smolnikar Jakob, 5. st., Homec; inf. Smuk Josip, 7. st., Novomesto; inf. Šoberl Filip, 1. nad. st., Radovljica; inf. Špehar Josip, 5. st., Vrh; inf. Špehar Nikolaj, 2. nad. st., Vinica; inf. Šribar Anton; inf. Starič Franc, 4. nad. st., Trebelno; inf. Starič Ivan, 4. nad. st., Trebelno; inf. Stele Ivan, 2. st., Mlaka; inf. Šterbenc Peter, 4. st., Stari trg; inf. Sterle Anton, 5. st., Rob; inf. Strnad Franc, 4. st., Videm; inf. Strojnik Stefan, 1. nad. st., St. Jernej; inf. Štrukelj Vinko, 4. nad. st., Blagovica; inf. Štrukelj Vinko, 5. st., Krašnja; inf. Štrus Josip, 2. nad. st., Dob; inf. Štupar Jakob, 1. nad. st., Homec; inf. Štupnikar Josip, 1. nad. st., Strazišče; inf. Šubič Ciril, 5. st., Poljane; rez. Tekavčič Ivan, 1. st., Žužemberk; inf. Telban Ivan, 15. st., Kranj; četovodja Tuma Josip, 3. nad. st., Kočevje; rez. Tomažin Matej, polkovni štab, Krško; inf. Tome Alojzij, 5. st., Spodnja Šiška; inf. Tomše Martin, 3. nad. st., Litija; inf. Tomšič Tomaž, 4. st., Smartno; desentnik Tonih Franc, 4. st., Dev. Mar. v Polju; inf. Tonin Ivan, 1. m. st., Lukovica; rez. Trpin Ivan, 12. st., Poljane; inf. Turk Ivan, Novi Pot; inf. Turk Ivan, 1. st., Vrhnikar; rez. Udovč Josip, 3. st., Novo mesto; rez. Udovič Ivan, Rakek; inf. Urana Martin, 5. st., St. Rupert; inf. Urankar Matija, 3. m. st., Podhruška; inf. Ustar Fran, 15. st., Kamnik; inf. Vavpotič Alojzij, 4. nad. st., Cerklje; inf. Vene Josip, 3. nad. st., Bučja; podčastnik Vene Vinko; desentnik Vesel Franc, 7. st., Kočevje; inf. Vidic Franc, 5. st., Litija; inf. Vidic Josip; inf. Vintar Josip, 7. st., Cerklje; rez. Virant Franc, 3. nad. st., Sv. Gregor; inf. Vogrin Vinko, 2. nad. st., Ptuj; inf. Vovk Franc, 5. st., Brežice; inf. Vovk Ivan, 2. nad. st., Bled; inf. Vovk Martin, 3. nad. st., Košana; inf. Vuk Jakob, 5. st., Velika Dolna; poddes. Verbič Ivan, 4. nad. st., Preserje; inf. Vidmar Jernej, 3. nad. st., Kranj; inf. Zabkar Josip, 3. nad. st., Cerklje; inf. Zagar Peter, 5. st., Črnomelj; inf. Zagar Mihael, 5. st., Črnomelj; inf. Zaje Josip, 2. nad. st., Zagradec; inf. Zajec Ivan, 11. st., Trzin; inf. Zajec Leopold, 3. nad. st., Dev. Mar. v Polju; inf. Zakrajšek Pavel, 2. nad. st., Aržiše; inf. Zalec Ivan, 4. nad. st., Črnomelj; inf. Zanoškar Franc, 3. nad. st., Vrhnikar; poddes. Zarnik Franc, 13. st., Suhadole; inf. Zeleznik Ignacij, 4. nad. st., Krško; inf. Zerovnik Franc, 1. nad. st., Mengeš; poddes. Zevnik Franc, 5. st., Podgora; inf. Zitnik Ivan, 1. nad. st., Ptuj; rez. Zivič Josip, 3. st., Goče; inf. Znidaršič Luka, Tolmin; četovodja Zupan Anton, 13. st., Radovljica; rez. Zupančič Josip, 1. nad. st., Šmihel-Stopiče.

Letalški napad na Reko.

Z Reke poroča »Tagespost«:

Na Reko, na Sušak in na pristanišče je padlo 105 bomb; a razpočilo jih ni v primeri veliko. V mnogih slučajih, posebno v Sušaku, je razpočil le del naboja bomb; glavni del razstrelila se ni vnel. Pred vsem so metali bombe na tvornico torpedov, na ladjedelnico Danubius, na petrolejsko pristanišče in na kolodvor; a škode so le malo napravile. Na neki hiši, ki pripada ladjedelnici Danubius, je pričela goreti streha, a so požar hitro pogasili; v neki drugi hiši blizu od prejšnje je prebila bomba podstrešje in je obležala na postelji. V hiši na Via Rafael Santio 14 je prebila bomba vsa nadstropja, a druge škode ni napravila in tudi ni razpočila; tudi v neki drugi hiši je prebila vsa nadstropja in je razpočila v veži in uničila stopnice. Neka druga bomba je prebila na zahodnem koncu Korza tlak in je deloma razpočila, a škode ni povzročila. V pristanišču je bil ubit neki mož, neka ženska in dvoje otrok. V mestu je bilo ranjenih več oseb, a ubita sta bila le dva moža.

Obrambni topovi so krepko streljali, a letal, ki so se držala zelo visoko, niso mogli prisiliti, da bi se bila morala izpustiti na tla; pač se je opazovalo, da so večkrat zadeli. Posebno zanimivo je bilo, ko je priplulo od Trsta neko avstrijsko morskoro letalo, ki ga je vodil slavni mornariški letalec Banfield in ki je takoj pričel boj s premočjo. Banfield se je dvignil nad sovražnika, katerega si je poiskal, nato je hitro padel in tako živahno streljal s strojno puško, da je padel njegov sovražnik v morje. Pilot, neki italijanski častnik, je mrtev, 3 častnike, med njimi enega Francoza, so naši ujeli.

Naša bojna črta na vzhodu po dveh letih.

Okolu 10. ure so italijanska letala, ki so najbrž zmetala vse bombe, odletela proti Benetkam.

Ob 1. opoldne smo opazili zopet dva letalca, ki sta hitro letela proti mestu; sprejeli so sovražnika z obrambnimi topovi. Na ladjedelnico Danubius so vrgli Italijani tri bombe, ena je zadela mali zasidrani vladni parnik »Ellore«, ki so ga hitro potopili, ker je pričel goreti in ga potem zopet dvignili; ostali dve bombi sta padli v vodo. Pred dobro merjenim ognjem s šrapneli so bežali letalci čez dober četrt ure proti Benetkam. Na »Ellore« je bil lahko ranjen neki mornariški podčastnik na roki in nogi.

Vržene bombe so bile razne velikosti in konstrukcije; vrtine, ki so jih povzročile, so široke 60 cm do 3 metre; nabite so bile z brijancom; drobeci so večinoma zelo majhni.

Vojska z Rusi.

Naš prestolonaslednik prevzel višje poveljstvo gališko-bukovinske bojne črte.

Uspešni boji v jugovzhodni Galiciji in Bukovini.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 4. avgusta. Uradno:

Zahodno od najzgornejše Moldave pri Čarnem Čeremošu na desnem krilu pod poveljstvom podmaršala nadvojvoda Karla Franc Jožefa stoječe vojne bojne črte se razvijajo novi boji ugodno za zaveznike.

V središču in na levem krilu bojne črte nadvojvoda nobenih posebnih dogodkov.

Sovražnik je pri Zalošči napadel naše postojanke, a smo ga odbili; boji trajajo dalje.

Pri armadi generalnega polkovnika pl. Tersizyanszky je odbilo naša konjeništv v boju na bajonete napad.

Neki naš letalec je tam predvčerajšnjim sestrelil Farmannovo dvokrilno letalo.

Zahodno od Kašovce in pri Stohodu se je zrušil včeraj močan napad Rusov. Popoldne se je posrečilo sovražniku, da je vdrl z novimi sunki pri Rudki v naše črte. Na pomoč prihiteli nemški in avstrijski bataljoni in deli poljske legije so zvečer Ruse popolnoma vrgli.

Južno od železnice Sarny-Kovel so odbile čete generala Fath močan ruski napad.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 4. avgusta. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala pl. Hindenburga.

Severozahodno od Postavov smo z ognjem prisilili sovražnika, da je popustil svoje prednje jarko, pri Spigli (med Narokim in Višnjevskim jezerom) smo odbili sunke proti našim stražam.

Živahni boji z ročnimi granatami pri Serveču vzhodno od Gorodišča in pri Ščari južnovzhodno od Baranovičev. Pri

Lubieszovu so se zopet izjavili močni napadi sovražnika.

V odseku Sitovičke—Vielick so se razvili luti boji; sovražnik je vdrl v vas Rudka-Mirinska in v sosednje črte. Izgubljena tla so v celoti s protinapadom zopet priborili nemški in avstro-ogrski bataljoni kakor tudi deli poljske legije; ujeli so 361 mož, zaplenili več strojnih pušk in odbili ponovljene napade Rusov.

Boj južno od tam, dalje pri Ostrovu in vzhodno od Svinuhov podjetja sovražnikov v našem ognju niso napredovala čez prve nastope.

Bojna črta podmaršala nadvojvode Karla.

Pri armadi generala grofa pl. Bothmerja nobenih posebnih dogodkov.

V Karpatih pri Kopilasu so pridobivale nemške čete tla.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Najnovejša uradna poročila nas že natančneje pouče o novi ureditvi poveljniških razmer na ruskem bojišču. General-feldmaršal Hindenburg je poverjeno poveljstvo nad zavezniškimi četami med Rigo in Tarnopolom, vstevši armado Böhm-Rmollija, med tem ko je južno od tam do sedmograške meje prevzel vodstvo naš priljubljeni prestolonaslednik, podmaršal nadvojvoda Karel Franc Jožef.

Na Hindenburgovi bojni črti se obrambni boji uspešno nadaljujejo. S posebnim pritiskom sta v četrtak napadli notranji krili ruske 11. in 7. armade (Saharov in Ščerbačev) v odseku Zalošče. Namera sovražnika, da bi prodrli med Brody in Tarnopolom, se je po bojih pri Brodih pravočasno spoznala in so se ukrenile vse potrebne protinaredbe.

Tudi naše nove postojanke ob loku, ki ga napravi Stohod, je sovražnik vnovic, a zopet brezuspešno napadel.

Na bojni črti nadvojvoda Karla Franc Jožefa je prišlo do uvajalnih bojev na skrajnem desnem krilu na prostoru med krajem Moldava in Črnohoru (ob gornjem Čeremošu). V nemškem uradnem poročilu omenjena gora Kopila se dviga na karpatskem grebenu, čez katerega vodi iz doline Viso preko Rušpoljano pot čez gorovje v Jablanico.

BOJI NA RUSKEM BOJIŠČU NE VEČ TAKO BESNI, KOT PREJ.

Vajni tiskovni stan, 3. avgusta. (Po vojnem tiskovnem stanu potrjeno poročilo vojnih poročevalcev.) Napadi Rusov so se tudi včeraj omejevali na nekaj odsekov naše bojne črte. Jasno je, da je napadalna sila Rusov, ki so napadali še pred dnevi na celi bojni črti, za nekaj časa oslABLJENA in mestoma popolnoma zlomljena; da bo to res, dokazuje okolnost, ker se nahajajo polki ruske garde na tistih točkah, kjer nameravajo Rusi prodrati.

Med vojsko so nastopali Rusi z gardo le v kritičnih trenutkih: v vzhodni Prusiji in v bitki na Karpatih. Gardo sestavlja 4 pehotnih in 10 konjeniških polkov; samo izbrani ljudje; gardi je prideleno tudi primerno število topov in možnarjev.

Rusi so, kar se je pričakovalo, tudi včeraj napadali desno krilo armade Böhm-Ermollija, ki se zahodno od Brodov čisto blizu mesta krepko drži. Rusi so navezani glede na zbiranje čet na mesto samo, kar

zavira njih napade. Kadarkoli so tudi včeraj napadali pri železniški progi, smo jih z velikimi izgubami zanje odbili. Zahodno in severozahodno od Lucka se tudi čuti, da je ruski napad slabši. Bojevali so se včeraj veliko manj kot prejšnje dni, kjer so se zaleteli, smo jih krvavo odbili; pustili so velikanske množice mrličev.

Tudi pri spodnjem Stohodu smo preprečili sunke armade Lešicki, ki napada zamaž od 6. julija; male krajne uspehe je plačala z nešteti ljudmi.

Manjša uspešna podjetja je izvajala armada Tersizyanskega pri Sadovu.

K BOJEM OB STYRU.

»Dziennik Poznanski« poroča po »Kuryeru Kijowskemu« o krajih ob Styru, ki so bili pozorišče zadnjih bojev: V okolici Czartoryska je prebivalstvo večinoma odšlo, vasi so domalega vse pogorele. Vseposod po ozemlju so izkopani strelski jarki, tako da ponekod ni mogoče naprej. Mesto Czartorysk, ki leži na visokem hribu, je ob lanskih izpremenljivih bojih prehajalo iz rok v roke; zato ni čudno, da skoraj kamen ni ostal na kamenu. Tudi Kolki so skoraj do tal porušeni. Kraj Maniewiczze je popolnoma pogorel. Izmed veleposestev v okolici so bila naslednja popolnoma opustošena: Serchow, Tereszczany in Grodek. Prebivalstvo je iskalo zavetja v gozdovih, kjer si je zgradilo lesene kočice. V ozemlju med Luckom in Kolki je pač še nekaj vasi, katerim je bilo vsaj deloma prizanešeno, veleposestva so bila pa vsa opustošena. Polja med Luckom in Olyko so še posuta s polomljenim orožjem in drugim vojnim orodjem. V vasi Poddubce, ki je popolnoma zgorela, je ostala le ruska cerkev. V Olyki je opustošena le železniška postaja, mesto samo ni posebnost poškodovano. V gozdovih pri Olyki so neoprodorne žične ovire. Kraji Starosielice, Syetij in Horodyszczca so ostali nepoškodovani, a v njih ni žive duše.

POLOŽAJ PRI BRZEZANYH.

»Kuryer Lwowski« z dne 2. t. m. poroča o položaju pri Brzezanyh: V mestu in okolici vlada slejkoprej mirno razporeženje. Mesto, ki je bilo v bojih lanske ofenzive nekoliko trpelo, si je poslej popolnoma opomoglo. V okolici so kmečka polja in veleposestva grofa Jakoba Potockega popolnoma obdelana ter že žetve izvrstna. V vojnih dogodkih razrušene vasi so po prizadevanju oblasti deloma že zopet pozidane. V mestih gradbena dela le počasi napredujejo, ker manjka potrebnih delavskih moči.

HINDENBURG V VOLINIJI.

Berlin, 4. avgusta. »Tägliche Rundschau« poroča iz vojnega tiskovnega stana na vzhodu: Čete v bojni črti so samozvestne; navdušeno so pozdravljale Hindenburga, ki je obiskal z Ludendorffom bojno črto v Voliniji.

CAR PRIDE V ČRNOVICE.

Vojni tiskovni stan, 3. avgusta. (Po vojnem tiskovnem stanu odobreno poročilo vojnih poročevalcev.) Begunci iz Bukovine javljajo, da pričakujejo v Črnovicah vsak dan cara; dan, ko bo prišel, se strogo prikriva. Priprave za sprejem grofa Potockega so končane. Iz Rusije je prišlo v Črnovice neznanško veliko policistov in tajnih agentov. Car bo stanoval v palači pravoslavne nadškofa. Prebivalstvo so pozvali, naj pripravi ruske zastave. Generalni gubernator Trepov je prepovedal uporabo rusinskega jezika; odstraniti je zapovedal dvoglavega orla z mestne hiše. Ko so snemali dvoglavega orla, se je zgodila nesreča; padlo je namreč več ruskih vojakov in se nevarno poškodovalo. Trgovine v Črnovicah imajo zdaj zgolj ruske napise; nemške napise so morali prebravati.

NAJNEVARNEJŠI DNEVI MINULI.

Dunaj, 4. avgusta. Vojni poročevalci »8 Uhr Blatt« je končal daljši po vojnem tiskovnem stanu potrjeni opis bojev na ruskem bojišču sledeče: Posebno razveseljivo je dejstvo, ker so minuli najnevarnejši dnevi in ker vedno bolj izraža premoč naših čet tako v obrambi, kakor tudi glede na krajne protinapade nasproti oslABLJENI ruski napadalni sili.

S SEVERNE RUSKE BOJNE ČRTE.

Stockholm, 4. avgusta. Razmere na ruski severni bojni črti nam kažeza dva odloka generalnega pobočnika Kuropatkina. Prvi odlok je naperjen proti usiljivim ženskam neposredno za bojno črto. Odlok odreja, da se morajo izgnati vse ženske, ki so zadnji čas v množicah prodrle do strelskih jarkov iz celega frontnega ozemlja. Odlok stopi takoj v veljavo. Drugi odlok odreja popolno izpraznitve Dvinska. Kdor hoče ostati v mestu, mora imeti od trdnjavskega poveljnika dovoljenje, ki se pa da le v najnujnejših slučajih.

NOVI RUSKI POLJEDELSKI MINISTER.

Petrograd, 4. avgusta. (K. u.) Član državne sveta grof Bobrinski je imenovan za poljedelskega ministra.

Vojska z Italijo.

Živahno delovanje laške artiljerije ob Soči.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 4. avgusta. Uradno:

Položaj se ni izpremenil. V več odsekih bojne črte pri Soči je sovražno topništvo živahno delovalo.

Nomestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

2. avgusta 1916. Daljna poročila o boju v dolini Astico zvečer 31. julija nam resnost sovražnega poraza šele prav predočujejo. Potem ko je sovražnik temeljito obstreljeval celo našo bojno črto med dolinama Tovo in Assa, je močno napadal Monte Sellugio in visoko planoto Castel-letto in je s strašnimi silami napadel Monte Cimone; povsod smo ga odbili z zelo težkimi izgubami. V okolici Tofana je nastopal sovražnik včeraj zopet proti našim postojankam na Sorcella Bois; njegovi topovi so obstreljevali Cortina d'Ampezzo; naši težki topovi so zato obstreljevali kraje v Dravski dolini. Sovražno topništvo je obstreljevalo zažigalnimi bombami Forni Avoltri v dolini Degano. V odgovor je naše topništvo v Ziljski dolini obstreljevalo Mavten. Sovražni letalci so 27. julija brez vojaškega namena napadli naša nebranjena mesta pri spodnji Adriji. Včeraj je močna lastna skupina Capronijev metala bombe na tvornico torpedovk in U-čolnov Whitehead (3 km zahodno od Reke. Naše drzne letalce, ki so bili izpostavljeni močnemu ognju obrambnih baterij, je napadlo veliko sovražnih letalcev. Caproniji so vrgli 4000 kg zelo razstreljivih bomb na tvornico in so povzročili veliko požarov. Nad Mujo je bilo prisiljeno eno sovražno letalo, da je padlo; eno naše letalo Capronijeve vrste smo videli pasti pri Voloski, ostala so se vrnila nepoškodovana.

Italijani za večletno vojsko.

Milan, 4. avgusta. V svojih člankih o začetku tretjega vojnega leta povdarjajo listi soglasno, da je mir še daleč. Tretje vojno leto najbrže ne bo zadnje; kajti vojska štirispornazuma se je šele začela. Do zmage je še dolga pot in nade na popoln poraz sovražnika še dolgo ne bodo izpolnjeni. Z vsakim letom, ki mine, zraste nov rod, ki ne zamaši samo vrzeli v armadi štirispornazuma, marveč tudi v armadi sovražnika.

Italijani proti Angležem.

Lugano, 4. avgusta. »Idea Nazionale« napada nečuvno besno glavnega urednika »Timesa« Sleeda, ker se zavzema za srbske zahteve glede na Jadransko morje. Piše: Ta Anglež se je v svoji posebni trmi imenoval za višjega sodnika Evrope, ne da bi bil zapazil, kako je to smešno. Italija si prepoveduje neupravičena vmešavanja. »Popolo d'Italia« opozarja Steeda, da ne more nobena italijanska vlada prilepiti domov miru, ki bi Italiji nudil manj ozemlja, kolikor ga je ponudila Avstrija maja leta 1915. Če daje Anglija prednost Srbiji na škodo Italije, bi Italijo tako s silo pognali v naročje Nemčiji.

Italijanski poštni parnik potopljen.

Malta, 3. avgusta. (K. u.) Neki podmorski čoln je potopil poštni parnik »Lombardo« (2210 ton).

Boji na zahodu.

Trdovratni boji pred Verdunom.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 4. avgusta. Veliki glavni stan:

Boj s topovi je dosegel severno od potoka Ancre zopet veliko moč; nadaljeval se je z nezmanjšano besnostjo med Ancre in Somme.

Odbili smo krepke sovražne sunke severno od Auvilles, južnozahodno od Guillemont in severno od sela Monacu.

Južno od Somme se je izjalovil ponoči pri Barleaux napad sovražnika.

Sinoči se je posrečilo Francozom, da so se polastili naših postojank v vasi Fleury in južno od utrbe Thiaumont. Naši protinapadi, ki smo jih pričeli zjutraj, so zopet popolnoma priborili Fleury in jarke zahodno in severno zahodno od navedenega kraja.

Napade sovražnika severnozahodno od utrbe Thiaumont in proti našim postojankam v gozdih Chapitre in Berg smo odbili sinoči z velikimi izgubami za sovražnika.

Položaj je zdaj zopet tak, kakršen je bil pred napadi Francozov, katere so izvedli z zelo močnimi silami.

Poročnik Mulzer je premagal v zračnem boju pri Lens svoje deveto, poročnik Frankl predvčeršnjim pri Beaumetz svojega šestega sovražnika. Naši letalci so dalje sestrelili po naknadnih poročilih včeraj sovražno dvokrilno letalo pri Peronne; dalje dne 1. avgusta južno zahodno od Arrasa in pri Lihons.

Obrambni ogenj je sestrelil po eno sovražno letalo pri Berles-du-Bois (južnozahodno od Arrasa) in pri Namur in sicer zadnje v skupini, ki je napadla Namur in povzročila le malo škode na blagu.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

3. avgusta ob treh popoldne, Severno od Somme so odbili Francozi ponoči več napadalnih poizkusov na Monacu in so gradili nove postojanke med navedenim selom in šumo Hem. Potrjuje se, da so se morale umakniti tiste nemške enote, ki so nastopile pri Monacu radi svojih velikih izgub.

Južno od Somme se je izjalovil nemški protinapad v našem ognju južno od Estrées.

Na desnem bregu Moze so izvajali Nemci ljute protinapade na strelske jarke, ki so jih izgubili včeraj. Zapiralni ogenj in ogenj naše pehote je povsod zrušil njih napore in jim je zadal težke izgube. Francozi so južno od Fleury resno napredovali in dospeli do neposrednih dohodov v te vasi, šli so tam mimo postaje. Število ujetnikov pri Fleury včeraj presega 700; skupno število ujetnikov na desnem bregu Moze od 1. t. m. znaša 1100. Pri Vaux, Chapitre in Chénais se nadaljuje boj s topovi, pehota ne deluje.

Na ostali bojni črti je bilo ponoči mirno izvenzem v šumi Apremont, kjer smo s strelji iz pušk razkropili nemške patrulje.

Letalci. Na bojni črti pri Somme je sestrelil seržent Chainot včeraj dva sovražnika; vseh je do zdaj sestrelil osem. Neko drugo nemško letalo se je moralo v zračnem boju umakniti in je padlo pri Chauny.

3. avgusta ob 11. uri ponoči. Na bojni črti pri Somme je naša pehota nadaljevala napade na črti Thiaumont—Fleury in je vzela vse jarke med navedenima točkama do južnozahodno od utrbe Thiaumont in po grču 320. Vas Fleury, ki smo jo napadli istočasno s severozahoda in z jugozahoda, so naše čete s sijajnim bojem popolnoma zasedle. Število ujetnikov v teh bojih presega 650; od 1. t. m. smo torej ujeli 1750 neranjenih Nemcev. Pri Chénais smo istočasno živahno napadli in vzeli večji del ozemlja, ki smo ga izgubili predvčeršnjim.

Na ostali bojni črti od časa do časa oženj s topovi.

Letalci. Ponoči na 2. t. m. so metala naša letala bombe na kolodvora Hem in Noyon. Zjutraj je metalo neko sovražno letalo bombe na Nancy; žrtev in škode ni. Tudi na Pont-à-Mousson je padlo nekaj krogelj, ne da bi bile povzročile kaj škode.

Na bojni črti pri Somme so naša letala posebno podnevi delovala; štiri nemška letala so premagala.

Belgijsko poročilo. Nič posebnega; radi megle je topništvo danes manj živahno delovalo.

Angleško poročilo. 3. avgusta. Uradno poročilo angleškega glavnega stana: Ponoči so se nadaljevala gradbena dela na osvojenem ozemlju; naše topništvo je delovalo. Sovražno topništvo je živahno odgovarjalo na naš ogenj zvečer na naši bojni črti od posestva Maltzoru do Longueval in pri vasi Pozières; proti jutru je ponehaval ogenj. Sovražnik je sestrelil pri Souchez mali podkop, ki ni povzročil izgub in je napravil le malo škode.

Uradno večerno poročilo. Angleži so pridobili severno od Bazentin-le-Petit na prostoru in so odbili besne napade v gozdu Delville. Na pridobljenem ozemlju pri Bazentinu so se bili boji z ročnimi granatami. Močni sovražni oddelki so napadli ponoči gozd Delville. Pustili smo, da so se približali do naših vrst, predno smo otvorili ogenj, nato smo jih odbili s težkimi izgubami zanje. Naši težki topovi so obstreljevali neko močno točko med Thiepval in Pozières.

Dve sovražni letali sta se morali izpustiti na tla; eno je bilo nove vrste; ogenj s topovi je prisilil tri nemška letala, da so se morala izpustiti na tla.

Neizčrppljiva moč Nemčije.

Bern. Hevre primerja rusko z angleško ofenzivo in pravi, da so na zahodu le malo napredovali. V Franciji šteje vsak letnik le 200.000 mož, v Nemčiji pa 500.000. Nemogoče je, da bi prodrli.

Angleške izgube.

Švicarski listi poročajo, da navajajo uradni angleški izkazi izgub za julij 12.588 častnikov in 81.226 mož kot mrtve, ranjene ali pogrešane.

Visoke izgube med angleškim častniškim zborom.

London, 3. avgusta. (K. u.) Sezname izgub z 31. julija 1. in 2. avgusta obsegajo imena 128 častnikov, med njimi jih je 233 padlo.

Visoki angleški uradniki pred vojnim sodiščem.

London, 2. avgusta. Lloyd George je predložil zbornici poslancev zakonski na-

črt, da bo vojno sodišče presojalo gotove obtožbe proti nekemu visokemu uradniku vojnega ministrstva. Zadeva je povzročila veliko pozornost.

Napad Zeppelinov na Angleško.

Nemško uradno poročilo o napadu Zeppelinov na Angleško.

Berlin, 4. avgusta. (K. u.) Glede na napad nemških mornariških zrakoplovov na Angleško ponoči od 2. na 3. avgusta objavlja Wolff še sledeče podrobnosti:

V Harwichu, kjer se je napadlo dvakrat, so vrgli veliko bomb na bojne morske sile zasidrane v pristanišču; dalje na ladjedelniške in kolodvorske naprave. V grofiji Norfolk so napadli z uspehom industrijske naprave in baterije žarometov v Norfolk in v Winder-tonu; dalje so napadli Lowestoft, v okolici tega mesta so opustošile bombe neko večjo tvornico; opazovalo se je, da so je bombe večkrat zažgale. Glede na protibrambo sovražnika se poroča, da je poizkušalo nad Holfdonom sovražno povodno letalo, ki je nenadoma priplulo iz oblačnih plasti, trikrat napasti neki naš mornarski zrakoplov, a je sovražnik vseh oženj naših strojnih pušk prisilil, da se je moral obrniti; izginil je nato v smeri proti zahodu. Neki naš zrakoplov je napadlo angleško letalo tudi pri Yarmouthu, a smo ga prisilili, da je pobegnilo.

Angleško poročilo o napadu Zeppelinov na Britansko.

London, 3. avgusta. (K. u.) Uradno poročilo: Ponoči od 2. na 3. avgusta je priletelo nekaj sovražnih zrakoplovov nad vzhodne in južnozahodne grofije; prva poročila so dohajala okoli polnoči. Poročalo se je, da jih je bilo 6, ki so se manj ali več udeleževali napadov na grofije Norfolk, Suffolk in Essex. Napadali so približno poldrugo uro. Izvenzem ene točke, zrakoplovi niso vdrli zelo daleč v notranjo deželo, marveč so se zadovoljili, da so vrgli nekaj bomb na kraje, ki so eden od drugega zelo oddaljeni, in ki leže blizu morja. Nekaj bomb je, kar se je že poročalo, padlo v morje. Na eni točki so nastopili obrambni topovi, a zrakoplov, ki se je nahajal tam, je ušel. V zvezi s tem napadom se je blizal neki zrakoplov obali pri Kent. Veliko opazovalcev javlja, da je prvemu sledil drugi zrakoplov; število med tem napadom vrženih bomb kaže, da je trditev zelo verjetna; nastopili so obrambni topovi; opazovalo se je, da je bil prvi zrakoplov enkrat ali dvakrat zadet. Vstevši bombe, ki smo jih videli, da so padle v morje, se poroča, da je bilo skupno vrženih 80 bomb. Čuditi se moramo, ker je skupna škoda tako nizka; deset konj je ubitih, 13 je ranjenih; vojaškega smotra napad ni imel.

Irska.

Casement ni hotel prositi milosti.

Rotterdam, 4. avgusta. Kralj Jurij, tako se trdi, Casementa zato ni pomilostil, ker Casement ni hotel prositi za pomilostenje. Nekoliko prej, preden je bil Casement usmrčen, je baje še kralj izjavil, da bo pomilostil Casementa, če ga bo prosil milosti.

Casement umrl za stvar, ki se ji je popolnoma posvetil.

Berlin, 4. avgusta. (K. u.) »Voss. Ztg.« piše o usmrtni Casementa: Umrl je Casement za stvar, kateri je vse posvetil. Anglija je bila tako bedasta, da je ustvarila mučenika, katerega svarilen glas ne more umreti, dokler bodo živeli Irski.

Demonstracije na Irskem za Nemčijo.

London, 3. avg. (K. u.) Ministrski predsednik Asquith je rekel v zbornici poslancev glede na Irsko: V mnogih delih dežele se je zelo ponovilo gibanje Sin Feinrijev, ki nastopajo agresivno. V raznih krajih so, kar se mora zelo obžalovati, javno demonstrirali za Nemčijo; a sila vojaštva in policije je zadoščala, da se zabranila nova vstaja.

Dogodki na Balkanu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 4. avgusta. Veliki glavni stan: Pred postojankami južno od Bitolja so se bile bolgarske prednje straže uspešno s srbskimi oddelki.

Vrhovno vojno vodstvo.

Bolgarsko uradno poročilo.

Sofija, 4. avgusta. (Kor. ur.) Generalni štab je objavil 2. t. m.:

Z makedonske bojne črte se ne poroča nobena izprememba. Po bojih, o katerih smo poročali uradno 27. julija, se ni nič posebnega zgodilo izvenzem vsakdanjega slabega ognja s topovi in bojov patrulj, ki niso bili važni.

Izgube sovražnika glede na mrtvece v bojih 25., 26. in 27. julija so se podvojile z

ozirom na številke, o katerih smo poročali v našem zadnjem poročilu; med njimi so bili štirje častniki. Zaplenili smo eno strojno puško in veliko francoskih pušk.

Kralj Nikita v Parizu.

Genf, 3. avgusta. Poincare je včeraj sprejel črnogorskega kralja Nikito in njemu na čast priredil zajutrek, katerega se je udeležil tudi ministrski predsednik Briand s člani vlade.

Rumunija.

Kralj zaupa Bratianu.

Bukarešt, 4. avgusta. »Dreptatea« objavlja podrobnosti o zadnji avdijenci Take Jonescuja pri kralju Ferdinandu. Jonescu je prosil kralja oproščenja zaradi protidinstične agitacije rusofilov. Nato je predložil kralju ekspozice o zunanji politiki, v katerem priporoča takojšen vstop Rumunije v vojsko in končno predlaga ustanovitve koalicijske vlade.

Kralj je nato odgovoril: Dokler Bratianu ne misli odstopiti, mu popolnoma zaupam; več ne morem o tem reči. V vprašanih znanje politike moram poslušati predloge svoje vlade. Obrnite se tedaj na njo z Vašimi načrti.

Bratianu odpotoval iz Bukarešte.

Bukarešt, 4. avgusta. Ministrski predsednik Bratianu je za deset dni odpotoval iz glavnega mesta. K temu pripominja »Dreptatea«, da je to najboljši odgovor na poročila hujskajočih listov, da bo Rumunija v najkrajšem času pričela vojsko.

Septembra vojna napoved?

Rimski dopisnik »Stampe« brzojavlja svojem listu, da se je rumunska vlada odločila pristopiti k štirispornazumu. Če bodo tekom poletja nastopili na bojiščih dogodki odločilnega pomena, bo Rumunija septembra napovedala vojsko Avstriji. »Stampa« prinaša to vest na prvem mestu in pravi, da je popolnoma zanesljiva.

Poslanstvo St. Aulaira se izjavilo.

Bukarešt, 4. avgusta. Nobena tajnost ni več, da je novi francoski poslanik v Bukareštu Saint Aulair došel v Bukarešt s pozitivnimi predlogi in da je zahteval od vlade Bratianu, da te predloge sprejme ali odkloni, da bo štirispornazum glede na dejanske namere Rumunije na jasnem. St. Aulair se je cel mesec v Petrogradu pogajal in tam napravil pogodbo, v kateri so se določili pogoji za nastop Rumunije. Besedilo te pogodbe je prinesel v Bukarešt in je predložil Bratianu v podpis. Čeprav je ta pogodba vsled njenih nad vse ugodnih pogojev za Rumunijo povzročila odstop Sazonova, ker Sazonov teh pogojev ni hotel sprejeti, rumunska vlada pogodbe ni podpisala. V prvem trenutku so mislili, da bo, ker kralj ni hotel podpisati, vlada Bratianu takoj odstopila. Ker se pa to ni zgodilo, so v diplomatskih krogih štirispornazuma prepričani, da je Bratianu postopal v popolnem soglasju s kraljem Ferdinandom.

Rusija ustavila prevoz municije.

Bukarešt, 4. avgusta. »Dreptatea« poroča: Komaj so se pričeli prvi rumunski municijski prevozi preko Rusije in so trije vlaki došli v Rumunijo, je že Rusija sporočila rumunski vladi, da morajo nadaljni prevozi zaenkrat izostati.

Razne vesti.

Bukarešt, 4. avgusta. »Eclair de Balcan« piše: 14. avgust bo preminul, ne da bi Rumunija stopila v vojsko. Pripovedka o dobrem malem kralju je nenadoma utihnila, na to mesto je stopil patrijotski čin, odločni vladar, ki je obvaroval svojo deželo nesreče.

Kodanj, 4. avgusta. »Ruskoe Slovo« poroča iz Bukarešte: Štirispornazum je Rumuniji v diplomatični noti izjavil, da rumunski nastop po 3. avgustu (novi čas) ne bo več imel značaja zavezniškega delovanja. Istemu listu se poroča, da so nade za nastop Rumunije zelo majhne.

Francoski glas.

Genf, 4. avgusta. Politični krogi v Parizu smatrajo intervencijo Rumunije brez udeležbe v vojski za nemogočo. Če bi Bratianu dovolil prehod Rusov, bi bil to casus belli za Nemčijo, ki bi na noben način ne prepuščala vojnega bremena le Avstriji in Bolgariji.

Rumunija hoče na vsak način sedaj preprečiti vojsko. Zato je slepa vera v intervencijo Rumunije za vsako ceno za nič.

Stegeman o položaju Rumunije.

Bern, 4. avgusta. Polkovnik Stegeman piše k položaju Rumunije: Bojne sile štirispornazuma na Balkanu znašajo pet italijanskih, dve srbski, deset francoskih in šest angleških divizij in so dovolj močne, da izposlujejo bolgarsko armado. Bolgari pa so pripravljene v treh močnih, bogato z artiljerijo opremljenih črtah. So v posesti močnih postojank tudi notranjih črt, kar je po-

sebnost, če bi Rumunija zapustila svojo nevtralnost v korist štirispornosti. Ker so v Traciji tudi turške divizije in je bolgarsko obrežje ob Donavi zavarovano z nenavadno močno artiljerijo, je bolgarsko stališče znatno ugodnejše, kot bi se zdelo na prvi pogled. Od treh strani obkoljena Rumunija je izpostavljena koncentričnemu napadu osrednjih velesil in njenih balkanskih zaveznikov. Vojska bi se najbrže vršila na rumunski rodovitni ravnini, če bi Rumunija stopila na stran entente. Bukarešta, ki leži v sredini dežele, je bolj ogrožen kot Belgrad, ki leži ob meji. Za Rumunijo je tedaj zelo nevarno, če prične z vojsko, ne glede na to, kako bi njen nastop vplival na končni izid svetovne vojske.

Rumunija pridržala železniške voze.

»Agencia Radio« poroča, da je avstrijski poslanik v Bukarešti zahteval od rumunske vlade, da vrne onih 1100 železniških voz, ki so za časa ruske ofenzive služili za prevoz bukovinskih beguncev in naj jih pošlje nazaj na Ogrsko. Rumunska vlada je zahtevo odklonila in zadržuje železniški material za se.

Blagovni promet z Rumunijo.

Dunaj, 4. avgusta. Kakor znano, vodi od 1. julija t. l. avstrijska pisarna za blagovni promet na Dunaju ves blagovni promet z Rumunijo. Do 3. avgusta je bilo naznanjenih že 1134 voz blaga. Pričakuje se še nadaljnjih 5000 voz. Prvi vlaki so že oddrli. Ti vlaki so prevozili progo Dunaj—Ploesti v treh dneh.

Turčija v vojski.

Iz Egipta.

London, 4. avgusta. (K. u.) Reuter. Urad.: Poveljnik v Egiptu poroča: Zjutraj 3. t. m. sta napadli dve sovražni letali ladje na jezeru Timsah in mesto Ismaila; vrženih je bilo veliko bomb, a škode ni nobene. Neko naše letalo je prisililo 2. avgusta pri Salmania sovražno letalo, da se je moralo poškodovano izpustiti na tla.

Portugalska se aktivno udeleži vojske.

Amsterdam, 4. avgusta. (K. u.) »Times« poroča iz Lizbone: Kongres je sklican v ponedeljek na izredno sejo. Pričakujejo se razni sklepi zaradi aktivnega nastopa Portugalske v vojski.

Trgovinska vojska četverozveze po vojski.

Rotterdam, 3. avgusta. (K. u.) Asquith je glede na sklepe pariškega posveta v zbornici poslancev še izjavil: V zasedenih ozemljih Belgije in Francije je uničila Nemčija delavnice in tvornice in odpeljala veliko strojev in surovin, da ne govorimo o ljudeh, ki so jih poslali v industrijska središča Nemčije in Avstrije. Razpolaga tudi z močeno trgovinsko mornarico, ki je zdaj na varnem v lastnih pristaniščih ali v pristaniščih nevtralnih dežel. Iz nemških trgovinskih listov je jasno razvidno, da računa Nemčija s temi činiteljmi, da bo zavirala avstrijski in trgovinski preporod zveznih držav. Nemci so že zdaj organizirali industrijo za sunek na trgih četverozveze in za odločno, če le mogoče zmagovito tekmovalje v nevtralnih deželah po vojski. Zopetna obnovitev opustošenih ozemelj je prvo, kar zahtevajo zavezniki; nadomestiti se morajo surovine, stroji in trgovinske ladje. Zavezniki so se tudi zavezali, da sovražnim državam nekaj let ne bodo dovolili največjih ugodnosti; to se pravi, da v gotovi dobi tistih ugodnosti, ki si jih bodo med seboj izkazovale države četverozveze, ne bodo raztegnili tudi na Nemčijo in na Avstrijo. Zveze države bodo tudi po nabavi prekrižale ukrepe Nemčije, da bi nabavila zaloge in blago v nevtral. deželah. Vse nemške monopole, ki so obstajali pred vojsko, n. pr. kovinarski monopol v Avstraliji, moramo zabraniti. Trgovinski urad izdeluje živahno načrte, da postanemo neodvisni od uvoza iz sovražnih dežel. Sklepi pariškega sveta niso naperjeni proti nevtralcem.

Razna poročila.

Potopljene ladje.

London, 4. avgusta. (Kor. ur.) »Lloyd« javlja: Potopljene so italijanski parniki »Citta di Messina«, angleška jadralnica »Gragwell«, japonski parnik »Kohina Maru« in ladja »F. II.« iz Londona; danski parnik »Katholm« se je najbrže potopil.

Združene države kupile dansko indijo.

Washington, 4. avgusta. (Kor. ur.) Državni tajnik Lansing in danski poslanik

Branz sta podpisala pogodbo o nakupu danske zahodne Indije po Združenih državah.

Dnevne novice.

— **Kranjski oficijelni patriotični znak** se dobiva, kot smo že omenili, pri upravi našega lista, »Katoliška tiskarna« pritičje, za ceno 3 kron. Po pošti se pošilja le proti predplačilu zneska, kateremu naj se doda tudi poština. Ker je ves čist dobiček namenjen za vojaško-dobrodnele namene, se nakup tega domačega znaka najtopleje priporoča.

— **Ilirska banka v Ljubljani** ima svoj ustanovni občni zbor v sredo, t. j. 9. t. m., ob 3. uri popoldne v dežel. dvorcu. Na to se opozarjajo delničarji.

— **Ministrskega predsednika grofa Tisza** je dne 3. avgusta popoldne sprejela v avdienci nadvojvodinja Cita, dne 4. avgusta ga je sprejel cesar.

— **Jugoslovanska strokovna zveza v Ljubljani** ima izredni občni zbor dne 20. avgusta 1916 v Ljubljani.

— **Naši domobranci vjeli 1200 Lavov.** Slovenski fantje pišejo »Slovenskemu Gospodarju«: Bilo je v pretečenem tednu. Neki dan proti jutru so Lah prišli kar v kolonah do naše postojanke. Seveda mi vrli in hrabri slovenski junaki 26. domobranskega pešpolka se nismo vstrašili groznega laškega navalu ter smo jih kolikor mogoče potolkli. A kar jih je ostalo, smo pa vlovili. Bilo jih je okrog 1200. Ti so se nas tako bali, ko smo jih tirali z nasajenimi bajoneti pod našo vlado, da nekateri niso mogli od prevelikega strahu iti. Tudi Italijani se nas tako bojijo kot svoje dni Rusi.

— **Odlikovanje.** Generalu konjenice nadvojvodu Josipu je podelil nemški cesar železni križ 1. vrste. — Vojaški zaslužni križec 2. vrste z vojno dekoracijo je dobil podmaršal Rudolf Krauß, poveljnik neke pehotne divizije.

— **Odlikovanja.** Najvišje pohvalno priznanje je dobil nadporočnik dr. jur. Franc Kalan, pri črnovoj. etap. bat. št. 413. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili: četovodja 41. črnovoj. bat. Drobne Valentin; četovodja 5. črnovoj. okraj. pov. Kavčič Franc; četovodja Obrhan Martin in narednik Thaler Boštjan, oba pri 42. črnovoj. bat.; desetnik 30. črnovoj. maršbatalj. Vogrinec Mihael; praporščak 30. črnovoj. maršbat. Bizjak Bogumil; praporščak 27. dom. p. Skok Alfonz, pri 30. črnovoj. maršbat. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: pionir 21. dom. p. Razpotnik Franc; častniški namestnik Murko Josip, infanteristi Makoter Franc, Schuster Leopold, Skofič Karel in Flakuš Andrej, vsi pri 26. črnovoj. pp.; infanterist 10. črnovoj. bat. Breznik Franc; desetnik 41. črnovoj. baona Grile Karel; četovodji Meinardi Franc in Čerič Ivan in desetnik Wajdl Anton, vsi trije pri 26. črnovoj. okraj. pov.; četovodja Stojan Viktor, desetnika Bohte Mihael in Kahlenig Blaž, vsi trije od 27. črnovoj. okr. pov.; predmojster 22. dom. p. havb. p. Knez Ivan; finančne straže respicient Šepec Vinko; finančne straže nadglednik Mužina Leopold, pri fin. straž. oddelku v Strassoldu; fin. straže nadglednik Kroflič Anton, pri fin. straž. oddelku v Livku. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: četovodji Petek Lambert in Silber-schneider Karel, oba od 26. črnovoj. okr. pov.; četovodja Božič Anton in infanterist Zaletel Franc, oba od 27. črnovoj. okr. pov.; tit. desetnik Rupe Ivan in infanterist Srebotnjak Alojzij, oba pri 157. črnovoj. baonu; infanterist 152. črnovoj. baona Serk Rudolf.

— **Odlikovanja pri 27. domobranskem pešpolku.** Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili: Kadetaspitant Gaberšek Franc, rez. četovodja Ferenčak Franc in desetnik Špehar Peter. — Vdrugič je dobil srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste Grohar Josip. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: Kadeti Sirsch Hubert, Fornasin Pij in Gaspari Anton, kadetaspitant Palovec Stanko, četovodja Levčelj Jurij, enol. prost. četovodji Judnič Josip in Vončina Andrej, infanteristi Hočevar Fr., Bizjan Franc, Kužnik Franc in Francelj Peter. — Bronasto hrabrostno svetinjo je dobil infanterist Ogrin Franc.

— **Za člana upravne komisije centralne krmil** je imenoval poljedelski minister kranjskega deželnega glavarja dr. Ivana Šusteršiča.

— **Naš portugalski poslanik** baron Kuhn pl. Kuhnfeld je došel dne 4. avgusta iz Lizbone na Dunaj.

— **Smrtna kosa.** Umrli je v Novem mestu meščanka, trgovka in posestnica gospa Avgusta Kalčič. — Umrli je v Adlešičih Franciska Lavrič. Bila je kuharica v župnišči nad 39 let. Ranika je bila sestra generala Ivana Lavriča pl. Zaplaza, doma iz Št. Lovrenca pri Trebnjem. — V Zagrebu je umrl veletrež Ignacij Grünfeld. — Umrli je v Radovljici gospa Marija Ahčin. — Umrli je pri Sv. Jakobu v Slov. goricah gospa Marija Zinauer.

— **Vojaško delo za obrtnike**, ki ga preskrbuje Zavod za pospeševanje obrti, Dunajska cesta št. 22, je še na razpolago za šivilje, krojače in čevljarje ter krznarje. Prosilci za sprejem morajo imeti v prvih treh obrtih po možnosti lastne, močne stroje. Pozivlja se opetovano, da se priglasijo nemudoma naslove na omenjeno zavodovo pisarno, ker se pozneje nanj ne bi moglo več ozirati. Dela se samo v skupni delavnici in se na dom ne daje delo v nobenem slučaju.

— **Imenovanje.** Izrednim potom je bil imenovan za majorja stotnik 22. pp. Bogomir Heiss.

— **Teden »Rdečega križa« na Koroškem** je imel čistega dohodka 182.368 K 76 vin.

— **Za vojaškega kurata** je vpoklican preč. g. kapit. kanonik v Velikovcu Josip Stih.

— **Umrli** je v nekem dunajskem sanatoriju rezervni praporščak deželnega bramborskega polka št. 3 Henrik Debenjak. Na Dunaju sta dalje umrli enoletni prostovoljec četovodja 27. dežel. bramb. polka Franc Kimel in pešec 17. pešpolka Franc Piskar.

— **Težko ranjen** je praporščak Josip Marjetič od 17. pp. Leži v rezervni bolnici v Inomostu (Müllergasse 38).

— **Reka bo oskrbovala Opatijo in Lovran z elektriko.** Dogovori med reško občino in tvrdko Skanari iz Lovrana o preskrbi električne centrale v Opatiji z reško električno silo so ugodno končani. Tako bo Opatija in Lovran preskrbljeni z elektriko iz iste centrale. Končno besedo v tem oziru ima še reški mestni občinski svet.

— **Padel je na laško-tirolski bojni črti** Mihael Zupanc, doma pri Novem mestu na Dolenjskem. Junaku trajen spomin!

— **Gostilno v Narodnem domu v Mariboru** je prevzel g. Avgust Štelcer, gostilničar pri »Trabesingerju« v Celovcu. Gosp. Štelcer bo obdržal tudi »Trabesinger« v Celovcu, katerega bo vodil on, gostilno v mariborskem Narodnem domu bo pa vodila gospa Štelcer. Novi gostilničar je doma iz Št. Ilja v Slovenskih goricah.

— **Družinska Pratika 1. 1917** izide sredi prihodnjega tedna in jo dobe razprodajalci takoj po dogotovitvi nekaj tisoč izvodov v razprodajo. Cena za nadrobno prodajo je določena s 30 vin. za izvod brez poštne. Naročila sprejema že sedaj z aložništvo »Družinske Pratique«, Katoliška tiskarna v Ljubljani kakor tudi Katoliška bukvarna in prodajalna Katol. tisk. društva poleg mnogih drugih trgovin v Ljubljani in na deželi.

— **Požar v Igavasi**, občina Staritrč pri Ložu. Poroča se nam: Dne 2. t. m. ob 7. uri zvečer je izbruhnil nenadoma požar v Igavasi. Goreti je začelo gospodarsko poslopje Antona Žnidaršič št. 1, ki je sedaj v vojni. Zgorelo mu je vse gospodarsko poslopje, z vso opravo, orodjem in krmo. Požar je uničil še eno poleg stoječo hišo št. 34, druge škode ni bilo, ker so požar hitro omejili, za kar se je zahvaliti požar-tvovalnosti ljudstva, ki je iz sosednih vasi prihitelo na pomoč. V srce se je smilila uboga žena imenovanega posestnika, ki je ob izbruhu požara ležala bolna v postelji. Nesti so jo morali v sosednjo hišo. Z največjim trudom je pospravila sama vso krmo, a sedaj je ni ostalo prav nič. Živino, 2 kravi in eno tele so rešili. Kakor se je dognalo so zažgali otroci v starosti do 7 let. Starši pazite na otroke, skrivajte vžgalice, da se še kje drugje ne zgodi kaj podobnega.

— **Tolmačica za francoski jezik.** C. kr. višje deželno sodišče v Gradcu je zasebno učiteljico Olgo Nadenicz-kovo v Ljubljani postavilo za stalno zaprišeno tolmačico francoskega jezika pri tukajšnjih sodiščih. Gospodična Nadeniczkova posluje tudi že tri leta kot zaprišena tolmačica angleškega jezika.

— **Iz Tržiča.** Služkinja Katarina Mohorič je prejela od c. kr. deželne vlade svetinjo za 40 letno zvesto službovanje. Ker je odlikovanka mnogoletna članica deklške Marijine družbe, ji je bila po primernem nagovoru gosp. župnika v zelenjem okrašen družbini sobi po gđ. prednici Zofiji Pirce pripeta svetinja. Družbine članice so zapele dve pesmi in prebral se je odlok c. kr. okr. glavarstva, ki čestita odlikovani. — Eden izmed tržičkih Orlov, bivajočih zdaj v laških gorah, piše z dne 24. julija g. župniku: »Takega artiljerijskega boja še nisem lsišal, kar sem v vojski, že dve leti. V petih minutah je vrgel sovražnik do 500 granat nad eno črto kompanije. Vsega skupaj je izstrelil v enem dnevu okoli 20.000 granat. Bilo je strašno, toda izgube naše niso velike.« — Dne 9. julija je padel Ivan Dobrin na Laskem. Pokopan je bil 2000 m visoko na gori Cima Dodici. — Dne 4. julija je na doberdobski planoti padel kot junak Franc Režek. Hrabra bojovnika za domovino naj počivata v miru!

— **Vojaške slamnate čevlje** bo tukajšnji Zavod za pospeševanje obrti na Kranj-

skem oddal v delo po celi deželi. Delo se bo uvelo na ta način, da se bodo osnovali po posameznih okrajih (občinah, vaseh, župnijah itd.) krajevne delovne skupine, ki bodo svoje izdelke potem oddajale v tozadevno centralo — Zavodu za pospeševanje obrti v Ljubljani. Krajevne skupine bodo vodili zavodovi poverjeniki. Potrebni material bo preskrbel Zavod za pospeševanje obrti, slamo pa bodo lahko dajali izdelovalci sami. Plačevalo se bo zaslužke od para, in sicer ali samo za delo, ali pa za dobavljeni material še posebej. Poverjeniki bodo imeli za trud zaslužke v odstotkih izdelanih kosov. Za poverjenike bo zavod postavil pred vsem take, ki so že imeli priliko izdelovati te vrste blago, ali pa ga vsaj že nekoliko poznajo. Osebe in tvrdke, ki žele prevzeti mesto zavodovega poverjenika, naj nemudoma, najkasneje pa do 8. t. m., priglasijo svoje naslove ob natančni navedbi svojega bivališča ter število oseb, ki jih upajo zaposliti s tem delom. Privadij se na to delo lahko vsaka oseba, ki ima kakšna spretnosti za ročno delo, predvsem pa kmečko ljudstvo, ki se bavi s kako domačo obrtjo. Gre se za dobavo zelo velike potreščine in se bo lahko zaposlilo vsega skupaj nad 500 oseb. Vsa natančnejša, pojasnila daje najboljše osebno Zavod, za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22, ki bo oskrbel tudi vse potrebne vzorce in tudi delo v krajih, kjer še ni za to zmognega osebja. Največja važnost pa se polaga na hitro in točno zglašanje.

— **Iz žalošni nad bratovo smrtjo zblaznela.** Sin logarja Fleischmanna v Stockenboju na Koroškem je pred kratkem padel na italijanskem bojišču. Sestro padlega je to tako pretreslo, da se ji je zmedel um; odrezala si je lase, oblekla bratovo obleko in pobegnila v gozdove. Doslej je še niso mogli najti ter je najbrže že našla smrt na gorah.

— **V Krki utonil** je 31. julija ob 2. uri popoldne 18 letni prostovoljni strelec Ivan Mandelc, doma iz krškega okraja. Kopal se je nasproti nekdanjemu kopališču pri Ragovem gozdu, kjer je voda zelo globoka in ima močne vrtnice. Slučajno opazita iz Tučkovega vrta davčni asistent g. Karol Golia iz Novega mesta in nadučitelj g. Ludovik Koželj iz Št. Petra, da je na dotičnem mestu nekdo le predolgo že pod vodo. Takoj skoči g. Golia po konci ter prvi po stopnicah na ulico in od tu na vrt prejšnjega mestnega kopališča pod stari streljščem. V trenutku je bil že tudi razpravljen in tudi že plaval v pbtuljeni Krki. Prispeši na kraj nesreče je kmalu zapazil utopljenca na dnu Krke. Ne oziraje se na lastno smrtno nevarnost potopil se je g. Golia večkrat in skušal priti do njega, dasiravno je bil vsled utrujenosti in slabosti srca ta rošilni poskus naravnost predrzeil in skrajna močnost, da izgine tudi sam v globokini vode. — Po preteku kakih 20 minut je priveslal s čolnom in drogrom šolski sluga g. Gustelj Ferlič, ki je utopljenca dvignil in s pomočjo g. Golia spravil na čoln in potem na vrt starega kopališča. Takoj tja prišedši g. dr. Rudolf je poskusil vse mogoče, da zopet pokliče v življenje mladega vojaka, a zalibog je bil ves trud zastonj.

— **V ruskem ujetništvu se nahaja** sin prvega državnega pravdnika v Mariboru, poročnik Herman Verderber.

Ljubljanske novice.

— **Ij Častno svetinjo** za 40 letno zvesto službovanje je dobil uslužbenec Samasove tovarne g. Josip Vetter.

— **Ij Poročil** se je v Novem mestu dne 30. julija g. Karol Kristofič, uradnik Zadruga zveze v Ljubljani, z gđco. Marijo Kregelj iz Ljubljane. Bilo srečno!

— **Ij Na Rakovniku.** S prihodišnjim šolskim letom prične zopet reden pouk na zasebni deški ljudski šoli v salezijanskem zavodu na Rakovniku.

— **Ij Umrli so** v Ljubljani: Valentin Remc, dninar, 67 let. — Marija Mlakar, pletilja, 56 let. — Ana Šega, žena sprevodnika, 56 let. — Elizabeta Strniša, kočarjeva žena, 59 let. — Ana Košir, delavčeva žena, 44 let. — Marija Zupan, gostilničarjeva žena, 39 let. — Anton Zlatič, vojaški delavec, — Vencelj Kern in Tymko Korzak, pešca. — Josip Pogačar, sin železniškega premikača, 8 mesecev.

— **Ij Dolžnost naznanila.** Obrtniki in trgovci se opozarjajo, da je rok dolžnosti naznanila za dušik vsebujoče snovi dne 8. t. m., in sicer je naznanilo podati po stanju od zadnjega dne prejšnjega meseca. Istotako je rok dolžnosti naznanila za kovine dne 8. t. m. Naznanilo je poslati obrtnemu oddelku mestnega magistrata.

— **Ij Kaj bode z obuvalom?** Menda se je malokatera potreščina tako podražila, kakor obuvalo. Par navadnih čevljev se že skoraj ne dobi izpod 50 kron in cene še rastejo od tedna do tedna. Vsekako moramo računati, da bodo na zimo veljali čevlji en par najmanj 100 kron. Kdo jih bode zamožl kupiti, je drugo vprašanje. Voinih

čevljev se pa skoraj nikjer ne dobi, saj pravijo trgovci sami, da jim tudi ni nič zanje. Kdo bo pa prodajal z 10 odstotki dobička? Je vendar bolje 100 odstotkov! Prilicno je tudi z obleko. Da je to res, je dokaz temu, da so tudi v Ljubljani ljudje, ki so preje komaj borno živeli, sedaj nosijo pa tisočake po žepih. Nobene meje, vsak dela, kakor le sam hoče, in kdo naj zna, kam bo to privedlo!

Izgubil se je včeraj lišček. Kdor ga ujame, naj ga odda proti nagradi g. Accetto, Tabor 2, Ljubljana.

Najden dežnik. Na trgu se je danes dopoldne našel dežnik. Kdor ga je izgubil, naj se oglasi v upravnistvu »Slovenca«.

Primorske novice.

Nadzorniki za begunske šole. Za nadzornike naučnih tečajev za južne begunce na Štajerskem je delegiran dež. šol. nadzornik dvorni svetnik dr. Francšek Serida; za begunske šole na Češkem in Moravskem vladni svetnik ravnatelj Josip Vettach, katerega bo o poletnih počitnicah nadomestoval deželni nadzornik dvorni svetnik Ravalico za italijanske šole na Češkem in ravnatelj Viktor Bežek za hrvatske in slovenske tečaje na Češkem in Moravskem. Za Sp. in Zg. Avstrijo so za begunske šole v taborih itak pod vodstvom strokovnega osebja, vlada ni imenovala posebnih nadzornikov. Navedeni šolski nadzorniki za begunske šole imajo tudi nalogo sodelovati za ustanovitve novih šol, kjer se pokaže potreba zanje.

Sestanek duhovnikov Sodalitatis Ss. Cordis Jesu za Trst in okolice se vrši v črtek, dne 10. avgusta ob po 11. uri predpoldne v Marijinem Domu ulica Risorta 3. K temu sestanku se uljudno vabijo tudi č. gg. iz sosednjih dekanatov. — Predsednik.

Z Goriškega. Občine Grahovo, Tolmin, Sv. Lucija, Šentvika gora, Ponikve in Šebrelje so izvolile za častnega občana ekscelenco Stöger-Steinerja pl. Steinsetten, c. in kr. generala pehote. Dne 30. julija so se omenjene občine istemu poklonile v mnogobrojnem številu zastopnikov. Istočasno je občina Grahovo izročila ekscelenci diplomu častnega občana, izdelano po g. profesorju Ivanu Žnidarčič v Ljubljani. Zastopniki občin so imeli na ekscelenco lepe nagovore, ki so napravili na ekscelenco ginljiv vtis. Poklonili so se o tej priliki ekscelenci tudi uradniki različnih uradov in šolska mladina. Ekscelenca se je jako ginjeno zahvalil s pomenljivimi besedami na nagovore. Govor ekscelence je gospod civilni komisar pri c. in kr. koru Bruno Stare prestavil v slovenskem jeziku, ki je napravil na navzočno ljudstvo jako dober vtis. Ekscelenca je povabil ob-

činske zastopnike na obeh, pri kateri je igral tudi oddelek vojaške godbe.

Gojenci in gojenke goriških učiteljskih, ki so v šolskem letu 1914/15 zvršili tretji letnik, pa se iz kateregakoli vzroka niso utegnili udeležiti zrelostnih izpitov, ki so jim bili izjemoma dovoljeni meseca julija t. l. v Ljubljani, naj se takoj prijavijo — radi morebitne dovolitve naknadnega zrelostnega izpita v drugi polovici meseca septembra t. l. v Ljubljani — pri ravnateljstvu moškega učiteljskega goriškega v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 38/II. V svoji vlogi naj navedejo vzrok, zakaj se niso prijavili k izpitu meseca julija t. l., ter naj priloži zadnji dve letni izpričevali.

Tako je prav. »Grazzer Volksblatt« piše: Namestništvo v Trstu je izdalo predpis, glasom katerega ima mestni magistrat odrediti, da mora v vsaki tržaški gostilni viseti cesarjeva slika. Tudi mora imeti vsaka gostilna pripravljeno črnozolto zastavo, da jo razobesi ob cesarskih in patriotskih slavnostih. To je bilo zelo potrebno. S tem se bo vsaj odpravila nespodobnost, da bi se namesto cesarske izobesila ogrska zastava, ki ima podobne barve kakor italijanska, kar so mogli tuji velikokrat opaziti. Morda si bodo merodajni činitelji o priliki bližje ogledali tudi »patriotične« znake, ki je nosijo v Trstu.

Brezplačen prevoz begunske prtljage na državnih železnicah se doseže pod pogojem, da se vozi prtljaga kot navadno blago (ne brzovozno); razen tega je treba priložiti voznemu listu priporočilo c. kr. okrajnega glavarstva, in sicer tistega, pod katero spada begunec po svojem bivališču; v priporočilu se ima potrditi, da begunec, čigar je prtljaga, nima sredstev.

Umrli je v Dečinu na Češkem 19letna Alojzija Batistič, begunka iz Gorice.

Pogreb v Pulju. »Polaer Tagblatt« poroča: Pogreb pred sovražnikom padlega strojnega kvartirnega mojstra Ivana Weingrill in kurjača 2. razreda Antona Kalec se vrši danes (4. avgusta) ob 5. uri popoldne iz kapele na mornaričnem pokopališču v grobnico za junake. Mornarski zbor bo oskrbel celo mornarično godbo kakor tudi pogreb sam. Pogreba se vdeleže manjša štabna in moštvena odposlanstva.

Zaplembo premoženja je odredilo tržaško deželno sodišče proti goriškemu odvjetniku dr. Rajmundu Luzatto, ker je osumljen zločina proti oboroženi moči države.

Poročil se je v Trstu gosp. Matko Penko, c. kr. finančni nadpaznik, z gospo Jerico pl. Reya. Bilo srečno!

S severnega bojišča se piše: Naš zrakoplov je sestrelil veliko rusko letalo. Dne 24. m. m. okoli 8. ure zvečer je priplulo nad nas veliko rusko letalo. Naša ar-

tiljerija je takoj začela sipati šrapnele, nato ga je zapazil naš hrabri letalec ter letel s takšno silo za njim, da ga je dotekel. Naš aeroplan je letel vedno nekaj metrov nad njim ter ga uspešno obstreljeval. Kmalu nato smo videli, da je na ruskem letalu nastala eksplozija in v ognjenem plamenu se je prekucoval navzdol ter padel na naši strani ob reki Strpi na tla. — Jožef Tomšič, doma iz Bača.

Razne novice.

Umrli je dolgoletni vodja laških kataličanov grof Gentiloni.

Železen denar. Na Nemškem so pred kratkim izročili prometu za pet milijonov mark železnih (pravzaprav Siemens-Martinovo jeklo) novcev po 5 fenigov kos. V kratkem izdajo teh novcev še za 10 milijonov mark. Od 3. avgusta 1916 dalje imamo tudi pri nas železne novce po 20 vinarjev. — Železni denar ni nič novega, ni morda moderna iznajdba, marveč prastar pomoček v gospodarskem življenju. Železo je že zgodaj igralo denarno vlogo v kupčijem prometu narodov. Tako je bilo v rabi pri starih Grkih sploh, ne samo pri Spartancih. V Šparti je imel pod Likurgom veljavo samo železni denar, dočim so zlate in srebrne novce odpravili. Tudi Cezar omenja v svojem vojnem poročilu, da so pri različnih ljudstvih v Galiji v rabi železne in bakrene palice gotove teže kot plačilno sredstvo. Med afriškimi in avstralskimi ljudstvi, posebno med južnomorskimi otočani je železo tudi danes še zelo priljubljeno in razširjeno plačilno sredstvo, in sicer ne samo kot surovo železo in v šibikah, marveč tudi obdelano v obliki lopat, sekir, sulic in pšic. Oblika lopat in plošč meri 25 do 30 cm, pšične konice so le prst dolge, sulične srčaste konice so pa nad meter dolge. Tudi v sedanji denarni obliki železo ni novo. Japonci imajo v notranjem prometu že davno uvedene jeklene novce. Sedaj dobimo torej tudi mi železen denar. V dunajski glavni kovalnici denarja so v zadnjem času vsak dan skovali 600.000 kosov po 20 vinarjev. Tu se je zopet izkazala tehnična znanost, ki zna tudi tako trdi snovi kakor je čisto železo dati tako lično in praktično obliko v poljubni množini. Predvsem pa nas spominja železni denar na trdo resnico, da živimo v »železnem času«.

Križarke potapljalke. Tekom vojne smo imeli priliko opazovati presenetljivi razvoj čolnov potapljačev, ki so zvišali n. pr. svoj površinski akcijski radij na 12.000 km, to se pravi, da more tak čoln voziti iz Severnega morja do vzhodne obale Združenih držav in zopet nazaj, ne da bi bil radi potrebsčin prisiljen kje pristati. Za 6—8 tednov živil, kurilnih snovi, olj za mazanje in vseh drugih potrebnih stvari more vzeti tak čoln s seboj. Sedaj se pa že čisto določno javlja, da je vojno-ladijska tehnika napravila iznova ogromen korak naprej in se lotila gradbe pravcati križark potapljalok. Tako poroča curiški inženier Julijan Treitel v listu »Prometheus«, da se že gradi podmorska križarka, ki bo 126 metrov dolga in bo obsegala 5000 ton; njen oklep in oborožba bosta približno tako močna kakor na dosedanjih nemških srednjevelikih, zavarovanih križarkah. Stroji bodo imeli 18.000 konjskih moči ter bo potapljalca prevozila nad vodo 26, pod vodo pa 16 morskih milj na uro. S tem bi bil dosežen akcijski radij 18.000 do 20.000 morskih milj, torej približno 33.000 do 37.000 km. Z drugimi besedami: Križarka potapljalca bo mogla potovati iz Vzhodnega morja krog cele Evrope na Japonsko, ne da bi morala medpotoma kje nalogati kurivo ali druga pomožna sredstva. Vsega bo vozila podmorska križarka 90 torpedov s seboj. K temu pride še več brzostrelnih topov lahkega in srednjega kalibra, ki bodo postavljeni v vrtilnem stolpu, katerega bo mogoče po zgledu teleskopa pogrezniti v zavarovani trup ladje. Ravnotako se bo pogrezal tudi oklopni poveljniški stolp.

Najgroznejše orožje podmorske križarke pa bo naprava za polaganje podmorskih kontaktnih min, s kakršno so že tudi opremljeni podmorski čolni. Vsaka podmorska križarka bo vozila v posebnem prostoru v ozadju 120-150 takih min. Mine bo spuščala s pomočjo posebne avtomatično delujoče zatvornice.

Za zgradbo avstrijskega trgovskega podmorskega čolna se je v svoji zadnji seji zavzelo predsedstvo avstrijskega brodogradnega društva. Za proučevanje tega vprašanja so ustanovili poseben odsek, v katerem so se zbrali strokovnjaki.

Najdražji vzorni list. Bogataši večkrat ne vedo, kam z denarjem. To se opazuje lahko pri ameriških milijonarjih. Dasi je podvodnik »Deutschland« naznanil, da ne vzame nobenega popotnika s seboj, se je vendar našel Američan, kakor poroča »New York Herald«, ki je ponudil 200.000 mark za kabino, da bi se vozil kakor junaki v Julij Vernejevem romanu 20.000 pod morjem. Ali podvodnik »Deutschland« ni sprejel ponudbe.

Mačka — človeku neprijateljica. Vabljiva žival, čigar mehke, fine kretne tako radi občudujemo in katero držimo pri hiši preje za lepoto ko za korist — vsaj po zasebnih stanovanjih — je nevarna prenašalka bolezni. Že davno so jo imeli zdravniki na sumu, da razširja bacile davice ali difterije. Prepričevalen dokaz tega dejstva so doprinesli zdravniki v poslednji dobi. Nedavno se je v neki angleški sirotišnici pojavila epidemija smrtonosne davice. Od 71 slučajev obolelih otrok jih je prišlo 69 na deški oddelek, a samo 2 slučaja sta se pojavila v oddelku za deklice. Higieničnih nedostatkov se ni nikjer dognalo, tudi voda in hrana je bila povsem brez napake. Na to so bakteriološko preiskali mačke, in tu se je pokazalo, da so štiri izmed onih, katere so bile vseskozi v oddelku za dečke, imele bacile za davico. Te mačke so usmrtili in epidemija je v kratkem ponehala.

Ne prezrite današnjega oglasa „Srečkovnega zastopstva“!

V vojaško službovanje zopet vpo-klicana družabnika tvrdke Ciuha & Jesih, »Pod Trančo« vljudno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da jima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Proda se

Konj
(poni).

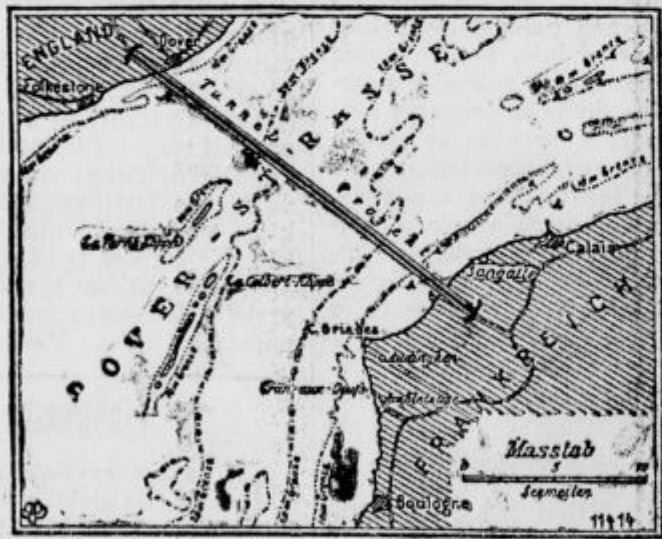
: Več izve se — Ljubljana Stari trg št. 32. :

Absolventinja

trgovskega tečaja, zmožna slovenskega in nemškega jezika, stenografije in stroje-pisja, išče primerne službe. Naslov pove uprava »Slovenca« št. 1853.

Zidarji
in
zidarski vajenci

se sprejmejo takoj proti prosti hrani, prostemu stanovanju in primerni plači po dogovoru. — Ponudbe je nasloviti na poštni predal št. 54, Ljubljana, glavna pošta. —

Načrt predora pod morsko ožino med Anglijo in Francijo.

Podmorski predor Dover—Calais.

(K sliki.)

Angleški in francoski listi se zelo vne-majo za zgradbo podmorskega predora med francosko zapadno in angleško vzhodno obalo s postajama Dover—Calais. Tako piše liberalni »Daily—Chronicle«: Ako bi sedaj imeli ta predor, bi bili naši ranjeni vojaki v 40 minutah iz Calaisa v Dovru, in to po popolnoma varnem potu. Slučaji »Sussex« in podobne nesreče bi bile izključene. Dovo potrebščin in vojaštva na Francosko in Belgijsko bi bil hitrejši, cenejši in brez nevarnosti. Brodovje bi bilo neprimerno razbremenjeno. Dokler bi bila oba konca v fancieskih in angleških rokah, bi sovražnik ne imel nobenega sredstva, s katerim bi mogel ogroziti predor. Francozi tako zaupajo v odkritosrčnost angleškega prijateljstva, da so pripravljeni dopustiti, da bi bila tudi električna centrala za dovajanje električnega toka kot gonilne moči za vlake zgrajena v Dovru in v angleških rokah. Razen tega je v načrtih poskrbljeno, da bi se mogla milja predora (1609) poplaviti z vodo in cel tunel napolniti s strupenimi plini — vse to z angleškega konca, katerega bi vrhu tega obvladovali doverski topovi. Francozi bi se zadovoljili s tem, da bi postavili nekaj tonov

ob izhodu v Calaisu. Blazna bi bila torej vsaka misel, porabiti tunel za prevoz sovražnih čel. Tako angleški list.

Načrti angleških in francoskih inženjerjev za zgradbo predora so sedaj obče znani. Zgraditi bi se imela dva predora, eden za vožnjo v zapadni, drugi za vožnjo v vzhodni smeri. Predora bi bila dolga po 46,5 km, od tega 35,25 km pod vodo. Tla v Kanalu tvorijo sivi apnenec, skozi katerega bi bilo zvrtati predor. Predora bi bila zvezana s prehodi. Tudi ima biti v vsakem predoru napravljena pešpot, ki bi služila potnikom v slučaju potrebe. Do vhoda v predor bi vozili navadni parni stroji, skozi predor sam pa izključno električna moč. Znameniti inženier sir Francis je izjavil, da bi bilo dovajanje zraka v ta predor v primeri s Simplonom in Merseyem lahko. Vozovi se imajo zgraditi iz nezgorljivih snovi. Širina tirov je na celini večinoma ista kakor na Angleškem; samo Španija in Rusija delata razliko. Potniki iz Londona bi mogli torej na daljina potovanja, ne da bi jim bilo treba prestopati Vožnja v Pariz bi bila za dve uri skrajšana. Stroške za tunel so proračunali na 16 milijonov funtov, letne stroške na 420.000 funtov in letne dohodke na 1.538.000 funtov.

Zahvala.

Za obile dokaze sočutja, ki so nam došli povodom smrti naše iskreno-ljubljene matere, oziroma stare matere in tašče, gospe

IVANE SAMEC roj. GROHAR

izrekamo tem potom našo najpriskrnejšo zahvalo. Posebna zahvala pa bodi častiti sestri pridelnici in ostalim č. sestrin zavoda »Josephinum« za vso ljubeznivo priskrbo, ki so jo posvečevale nepozabni pokojnici tekom nje dolge bolezni, in za veliko tolažbo, katero so ji darovali v zadnjih dnevih njenega življenja.

Srčna hvala tudi vsem, ki so spremili drago nam rajnico na nje zadnji poti.

Žalujejoči ostali.

Mlada, zdrava služkinja

se sprejme v službo v Novem mestu.
Pism. ponudbe na **F. Ogrič, Novo mesto.**

Wanderer

motorno kolo 3 HP. se proda. Ogleda se
Novi Vodmat, Ciglerjeva ul. 117

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo, da je
naš senjoršef preblagorodni gospod

Emerih C. Mayer

imejtelj Franc Jožefovega reda

dne 1. avgusta 1916 po dolgi, mučni bolezni v
75. letu v Gradcu preminul.

Globoko žalujemo po plemenitem, dobrosr-
čnem šefu, kateremu ohranimo časten in trajen
spomin.

V Ljubljani, dne 2. avgusta 1916.

Osobje tvrdke J. C. Mayer.

Kostanjev les orehove in jesenove hlode

kupujem po najvišji dnevni ceni.

Ponudbe na naslov: **Jos. Kralj, Ljubljana** Franca Josipa cesta št. 7.

Naročajte „SLOVENCA“

Ustanovljeno 1842. — Telefon št. 154.

Nasproti hotela »Union«

BRATA EBERL

Prodaja oljnatih barv, lakov, firneža,
čopičev, barv za umetne in sobne sli-
karje, barv za zidovje, sploh vseh v
najino stroko spadajočih predmetov v
priznani najboljši kakovosti, pri točni in
vestni postrežbi.

Cene kolikor mogoče zmerne.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6.

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani javlja
bolešno vest, da je njegov prezasluzni častni član, gospod

EMERIK C. MAYER

vitez Franc Jožefovega reda, senior
šef veletvrk I. C. Mayer v Ljubljani
in Brüder Lechner v Gradcu,

dne 1. avgusta v Gradcu mirno v Gospodu zaspal.
Truplo preblagega pokojnika se prepelje v Ljubljano, kjer se bo vršil
pogreb v nedeljo dne 6. avgusta ob 4. uri popoldne od pokopališke kapele
sv. Križa v rodbinsko grobnico.
Velečastitega pokojnika priporočamo vsled mnogih zaslug kot več-
letni ravnatelj in dobrotnik društva v hvaležen in nepozaben spomin.

V Ljubljani, dne 4. avgusta 1916.

Emerik Mayer, c. in kr. nadporočnik v r., naznanja globoko žalujoč v svojem,
kakor v imenu svojih sester **Marije Stefenelli pl. Prenterhof** in **Hohenmaur, Erne**
Eisl, Eile Mayer in **Fride Szalay**, svoje soproge **Lise Mayer** roj. **Samassa**, svojih
svakov **Franc Stefenelli pl. Prenterhof** in **Hohenmaur**, gardec in major v Nj. ces. in
kralj. apost. Veličanstva prvi asijerni telesni gardi, **dr. Herman Maria Eisl**, c. kr. dvorni
svetnik in ritmojster v ev. in **Anton Szalay**, svojih otrok, nečakov in nečakinj, ter vseh
sorodnikov, da je njegov iskrenoljubljeni oče, oz. tast, stari oče, svak in stric, preblago-
rodni gospod

Emerik C. Mayer

vitez Franc Jožefovega reda, senjoršef tvrdke J. C.
Mayer v Ljubljani in tvrdke Bratje Lechner v Gradcu

dne 1. avgusta ob pol 10. uri dopoldne po dolgem mukepolnem trpljenju v 75. letu svoje dobe nenadoma
preminul.

Dragi pokojnik bo v petek dne 4. avgusta ob 4. uri popoldne v hiši žalosti Karl Ludwig-Ring št. 7
slovesno blagoslovljen ter po sprevodu na južni kolodvor v Ljubljano prepeljan kjer bo v nedeljo dne 6.
t. m. ob 4. uri popoldne po ponovnem blagoslovljenju v pokopališki cerkvi pri Sv. Križu položen v rod-
binsko grobnico.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale dne 5. avgusta ob 9. uri dopoldne v mestni stolnici k Sv.
Krví v Gradcu in v ponedeljek dne 7. avgusta ob 9. uri dopoldne v župni cerkvi Marijinega Oznanenja v
Ljubljani.

Gradec, dne 2. avgusta 1916.

Brez posebnega obvestila.

Globoko potrpi javljamo vsem sodnikom, prijateljem in znancem žalostno novico, da je naš srčno ljubljani sin, soprog, oče, brat, stric in svak, pospod

Ivan Kastelic

črnovojnik

25. m. m. na južnem bojišču v brambidomovine postal žrtev sovražne granate.

Njegovo truplo naj mirno počiva v tuji zemlji, njegovo dušo pa priporočamo v pobožno molitev.

Zgornja Šiška, 5. avg. 1916.

Žalujoči ostali.

VABILO

na

XVIII. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Leskovicah
reg. zadruge z neomejeno zavezo

ki se vrši v nedeljo dne 20. avgusta ob 2. uri popoldne v Leskovicah št. 1.

s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1915.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorskega.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Beklica

15. let, nekoliko vajena šivanju, išče mesta za nadaljnje učenje, event. gre služiti v župnišče na deželo. — Naslov pove uprava lista pod št. 1843.

Upokojenec

z 2300 K letne pokojnine in nekaj denarja v hranilnici išče v svojo pokojno prijateljico in pohlevno udovo brez ali če z enim otrokom do 4. leta starosti 35—40 let, ki ima svojo hišo in malo trgovino ali gostilno v kakem prijaznem kraju. Resne ponudbe, če mogoče s sliko in naslovom se pošlje na upravo Slovenca pod št. 1827.

Usnje in čevlje

samo na debelo

priporoča in še vedno razpošilja: Ivan Komidar, Dunaj 11. Rote Kreuzgasse 5. — In sicer boks, teletine, ševro, konjski boks, gladke mazane, ovčine in tudi izgotovljene goraje dele (Obertheile), čevljarske potrebščine itd. — Čevlje za štrapa in moderne fine vseh vrst in velikosti. — Pri vprašanjih za cene je točno navesti, kar se želi naročiti. —

Plačilni pogoji novih odjemalcev so, predplačilo proti računu; pri starih po navadi. — Manj kot 1 ducat ene vrste pri usnju ali pol duc. čevljev ene vrste vendar mešanik velikosti se ne pošilja niti za vzorce. — 1849

Malinov sok

zajamčeno naraven, vkuhan v najfinjši sladkor, 5 kg poštni zavoj K 12— franko po povzetju pošilja — A. Tosek, Praga, Kraljevi Vinogradi.

Malo rabljen

pisalni stroj

se prodaja Gradišče 15, I. levo.

Kupi se dobro ohranjena, napol krita

kočija

in dvojna ozir, samo ena konjska oprava. Ponudbe na županstvo občine Moste p. Ljubljani.

Odda se s 1. nov. na Rimski cesti št. 3, I. nadst.

stanovanje

z 2 prostornima sobama, veliko kuhinjo, hodnikom in potrebnimi pritlikinami. — Prednost imajo mirne rodbine. Več se izve istotam v pritl.

Išče se za 1. september ali prej

meblovano stanovanje

obstoječe iz 2 sob s 3 posteljami in kuhinje. — Ponudbe na I. V. Ljubljana, poštni predal 26.

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo se sprejme v trgovino z mešanim blagom Mih. Omahen, naslednik P. S. Škrabar v Višnjigori.

Malinov sok

s sladkorjem ali brez sladkorja skuhan kupuje vsako količino. Vzorce in cene na — I. Gigović, SISAČ.

išče se

ključavničar!

Za svojo tovarno v Medvodah iščemo treznega, pridnega in izvežbanega ključavničarja. Ponudbe z navedbo plače event. osebnostnega predstava na papirnicu v Vevčah pri Dev. Mar. Polje.

Ema Globočnik-Winterhalter naznanja slav. občinstvu, da je z današnjim dnem otvorila

ateljije za predtiskarijo

vsakovrstnih ročnih del. Istotam se dobijo tudi različne idrijske čipke. Vsak dan od 2—7. ure zvečer. Ljubljana Wolfova ul. 1/II.

Prodaja se bela švicarska molzna

koza

in piemenski zajci. Linhartova ulica št. 14.

išče se

malo stanovanje

dve sobi in kuhinja, ali samo dve sobi, eventuelno meblovani za takoj ali pa do septembra t. l. Ponudbe na upravo Slovenca pod št. 1759.

Dobra gostilna

z velikim blevom, pasajirskimi sobami v mestu na Gorenjskem se odda na račun ali v najem. Ponudbe na upravo Slovenca pod št. 1758.

Prodaja se iz proste roke

hiša

z dobro vpeljano gostilno in mesarijo poleg farne cerkve na deželi. Naslov pove uprava tega lista pod št. 1716.

Važno za gospodinje!

Nobenega pomanjkanja pozimi z zelenjavo! Izšla je knjižica Sušenje v gospodinjstvu ali nauk o shranjevanju zelenjave in sadja za zimo. Naroča se pri izdajatelju B. RACIČU v Zagorju ob Savi. Cena 30 vin.

Zopet sem tu

in pošiljam, dokler je kaj zaloge, 1 zavoj čefirja, kanafasa, satena, batista, blaga za dame itd. 20 m za K 44— ali 40 m za 86 K poštnine prosto. Dolgost in vrsto blaga lahko vsak sam navede.

Razpošilja stara in slovita trdka

Jaroslav Marek, tkalnica in razpošiljalnica v Bistri pri Novem mestu ob Metavi Češko. 1775

Pozneje blaga ne bo dobili.

Naznanilo.

V Trstu se prodaja iz konkurzne mase cela modna trgovina ženskega in otroškega konfekcijskega blaga, kakor angleške obleke, plašči, spodnja krila, bluže, predpasniki itd. Blago je novo, neobležano. — Fakturna cena blagu je 35.000 kron, oprava je pa cenjena na 10.000 kron. Vse skupaj se prodaja za

32.500 kron.

Pojasnila daje Franjo Tavolato, Trst, Piazza St. Giacomo 2.

Ženitna ponudba.

Mladenec star 27 let, vojašine oproščen, kapitalist in obrtnik v lepem večjem prometnem kraju na deželi, se želi seznaniti v svrhu ženitve z gospodično v starosti 18—27 let, ki ima primerno večjo doto ali posestvo, ter ima prakso v gospodinjstvu, šivanju in če mogoče tudi v trgovini. — Resne ponudbe, naj se pošiljajo po št. 1731. „Za srečo grem 110“. — Upravništvo Slovenca, Ljubljana. 1751

Prodaja se izredno močan, tri in pol leta star, za vsako delo sposoben

konj

175 cm visok, temno zelene barve. — Ogledati se zamore v Dobu pri Domžalah št. 72.

Suhe gobe, vinski kamen, med, vosek, kumno in janež ter sploh vse deželne pridelke kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje.

Isto tako tudi vsako množino raznovrstnih praznih sodov in vreč.

Hiša naprodaj

Enonadstropna zidana hiša z dvoje stanovanji in 2 podstrešnimi sobama z velikim zelenjavnim vrtom v nekem trgu na Spod. Stajerskem blizu železnice (5 min.) se ceno prodaja. V hiši se lahko otvori tudi pekarija. — Vprašanja na: Lujžo Payer, Celje Stajersko.

Vsled odhoda k vojakom

se takoj prodaja

zaloga

modnega blaga

ali pa tudi cela

modna trgovina

Vprašanja na upravništvo „Slovenca“ pod šifro „20.000“.

Županstvo Jesenice sprejme takoj osebo, večjo slovenskega in nemškega jezika za

občinskega redarja

z mesečno plačo 100 K. Za enkrat dobi takoj tudi redarsko obleko.

Kmetijsko društvo v Vipavi

ima poleg mašnih vin tudi izvrstnega namiznega belega vina večjo zalogo po 135 kron hekto loco klet, in dober po 150 K. Kdor želi kupiti večjo množino, naj pride pokušati v Vipavo. — Načelstvo.

rizling

v Vipavo. — Načelstvo.

Hiša

v kateri je stara pekarija na glavni cesti v Spodnji Šiški nasproti bodoče župne cerkve, se pod ugodnimi pogoji prodaja. 1809

Več pove lastnik Rudolf Oroszy, Ljubljana.

Kupim razne

vreče

pa najvišjih cenah. Pismene ponudbe: Ljubljana, poštni predal št. 127.

Sadjevec

— izvrstni štajerski ima v zalogi Ivan Ogrin, Laverca pri Ljubljani.

Najcenejše dežnike in solnčnike

domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti

slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini

Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana,

Pred škofoj 19. Prešernova ulica 4.

Popravila točno in ceno.

500 K

1431

Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože, tekem 3 dni s korenino, brez bolečin ne odpravi

Cena lončku z jamstvenim pismom

K 1-50, 3 lončki K 4—, 6 lončkov K 5-50, 6 lončkov K 5-50. Stotine zahvalnic in priznanj. Potenje nog in rok odpravi Ita-prašek. Cena K 1-50, 3 skatle K 3-50. Kemy Kaschau (Kassa) I. poštni predal 12/844 Ogrsko.

Vermut vino

najboljše kakovosti se dobi v sodčkih od 56 litrov naprej po primerno nizki ceni pri

M. Rosner & Co.
v Ljubljani.

Štambilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev

Ljubljana, Dvorni trg št. 1.
Ceniki franko. 553 Ceniki franko.

Neznosne nadloge uši — rešijo vojaka zanesljivo in trajno

Sadnikar-jeve vrečice

Prodaja jih z navodilom po 2 K par:

Gvančara, drogerija, Ljubljana: J. R. Hočevr, lekarna, Vrhnika; J. Koschir („Pri Orlu“), Kamnik. 43

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Augusta Agnola
Ljubljana

Dunajska cesta št. 13
pri „Figovcu“

se priporoča slav. cerkvenim predtojništvom kakor p. n. občinstvu za solidno izvršitev vsakov stnega umetnega steklarstva in slikanja na steklo, za stekla stivo v figuralni in navadni oramentiki, stavbo ter portalno steklarstvo — Zaloga steklenega in porcelanega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov za podobe itd. — Narisi in proračuni na zahtevo zastoj. — Spričevala mnogo dovršenih del na razpologo. 74

K 120 K 120

Kompletna
predtiskarija
v hiši.

Šablona s 16 monogrami, primerna za
namizne prte, serviete, žepne robce in
vseh vrst perilo se dobiva pri

TONI JAGER
Ljubljana Zidovska ulica 5. Ljubljana

K 120 K 120

G. F. Jurásek
vplaševalec glasovirjev
in trgovac glasbil

Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Zaloga ter izpo-
sojevalnica gla-
sovirjev, pianin in harmonijev. Ugodna za-
mena in desetletno jamstvo. Specijalni zavod
za vplaševanje ter popravila vseh glasbil.
Vplaševalec v »Glasbeni matici« ter v vseh
slovenskih zavodih.

V Krškem ob Savi, Dolenjsko, je
tako prodati

lepo posestvo

obstoječe iz: 1 nadstropne hiše s 7 sobami
i. t. d. krasno verando, parkom in vodovo-
dom; iz velikega hleva z magacinom, velike
vinske kleti, gospodarskega poslopja, rast-
linjaka, ledenice, s prostornim dvoriščem;
vse solidno zidano, v prav dobrem stanu
in za vsako podjetje pripravno; k posestvu
spadajo vrtovi, vinogradi, travniki, njive in
hosta, ki so v najugodnejši legi in najbolj-
šem stanju. Po svoji legi in kakovosti je
posestvo prav ugodna naložitev kapitala,
najlepša prilika za vsakršno podjetje, pa
tudi za mirno življenje. Plačilni pogoji
ugodni. Proda se v celam ali posamezno.
Pojasnila daje **DR. J. HOČEVAR**, župan
Krske.

Največji izbor
Najnižje cene

Preobleke Popravila

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Metel trg 15.

Pozor! Blago Pozor!
se vsaki dan podražuje!

Prepričajte se,
da pri meni kupite najco-
neje: vsakovrstno peri-
lo, čevlje in vse potreb-
štine za življenje. Se po-
stari ceni: velika zaloga
umetnih cvetlic, na-
grobni vencev s tra-
kovi in napisom, dokler
zaloga.

Kat. Widmayer
pri »Solnou«
za vodo.

Oh pomanjkanju mleka!
Sladni čaj znamka **SLADIN**
je najbolj zdrava in najcenejša
hrana za dojenčke.

S Sladinom se lahko odpomore pomanjka-
nju mleka in sladkorja, kajti prihrani se pri
njem dve tretjini mleka in eno tretjino sladkorja.
Izmed mnogih priznanj naj navedemo samo ono
gospo Eme pl. Trnkoczy, soproge lekarnarja v
Gradcu: Ljublj. vsaki Naznaniti Ti želim, da se
prehranja Elzin malček s Sladinom (sladni čaj)
in se krasno razvija, torej se more Sladin naj-
topleje priporočati.
Dobi se pri lekarju Trnkoczyju v Ljubljani
poleg rotovža. Glavne zaloge: Na Dunaju v le-
karnah Trnkoczy: Schönbrunnerstrasse 109, Jo-
sefsstädterstr. 25, Radeckplatz 4. — V Gradcu:
Sackstrasse 4.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani
n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice
sprejema zavarovanja na doživlje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem
leta 1914. K 173.490.838—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.752.022-76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življensko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje,
naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in
poštine prosijo. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.
Marije Terezije cesta št. 12.

Na prodaj je v Skofji Loki
večja hiša
z velikim sadnim in zelenjavnim vrtom.
Pojasnila daje
Dr. Fr. Jerala, odvetnik
v Skofji Loki.

Posebno visoke cene
1687 imajo sedaj mešane
čunje in odpadki sukna
katere kupuje v vsaki množini edina tvrdka
V. Panholzer, Ljubljana,
Pražakova ul. 4.

Jaz ANA CSILLAG

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorelejskimi lasmi, ki sem jih dobila po
14 mesečni rabi pomade, ki sem jo iznašla sama. To je edino sredstvo proti
izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških
krepko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni
blesk in polnost in jih varuje pred prezgodnjim osivenjem do najvišje starosti.

Lonček po 4, 6 in 10 kron.
Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštanim povzetjem ali denar naprej
iz tvornice kamor je naslavljati vsa naročila

Ana Csillag, I. Kohlmarkt 11.
1443

Najnovejše bluže za dame
A. & E. Škabernè
Mestni trg št. 10

Ustanovljeno l. 1893. Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo
v Ljubljani
registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz
svojega. Zunanji
vlagateljem so za poši-

4 3/4 %

ljanje denarja na razpo-
lago brezplačno položi-
nice poštne hranilnice

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let;
pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom.
Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in
zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron.
Deležnikov je bilo koncem leta 1914 2223 s 16.493 deleži, ki repre-
zentujejo jamstvene glavnice za 6.432.270 kron.

Načelnstvo:
Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.
I. podpredsednik: Bogumil Remec, ravnatelj slov. trg. šole v Ljubljani.
II. podpredsednik: Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; Zajo Albin, c. kr. rač. oficijal v Lju-
bljani; Anton Kralj, tajnik Zadrugne zveze v Ljubljani; Dr. Merhar Alojzij, gimn. vero-
učitelj v Ljubljani; dr. Jakob Mehorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež,
odvetnik v Ljubljani; Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. gi-
mnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aloš
Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimnazijski profesor v
Ljubljani; Ignacij Zapotnik, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:
Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton
Gačič, katehet v Ljubljani; E. Gruber, c. kr. fin. rač. oficijal v Ljubljani; Ivan Mlakar, pro-
fesor; v Ljubljani; Avgustin Zajo, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Brzjavke: Prometbanka Ljubljana. C. kr. priv. Telefon št. 41.

Solo na prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer
Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 34 podružnic. Vojni Marijin trg — Sv. Petra cesta. Dejniški kapital in rezerve 65.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na
hranilne knjižice brez rentnega danka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim
vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupo-
vanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shr-
njevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 15

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdan
brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. junija 1916 K 113.818.023—,
31. decembra 1915 na knjižice in tekoči račun K 268.243.476 —.

Pouk v vezenju brezplačen.

Cene stalne in solidne.

Za rodbinsko in obrtno rabo najboljši in najpripravnejši so:

Jos. Petelinc-a

„Gritzner“ šivalni stroji „Afrana“

šivajo, vezejo, krpaajo perilo in nogavice.

Edina tovarniška zalog v Ljubljani, za vodo, levo, blizu franč. mostu, tretja hiša.

Največja izbira vseh sistemov in najlepših oprem.

Naslov za pisma:
Josip Petelinc
Ljubljana.
Sv. Petra nasip 7.**Kava!**

Kava v kockah že zmleta s sladkorjem; 1 kocka se potrebuje za pol ltr. kave.
Navodilo se glasi: 1 kocko pet minut kuhati v pol ltr. vode, in najboljša sladka kava je gotova.
Samo en posus! Na tisoče priporočilnih pism na razpolago. — En poštni zavoj 5 kg stane samo K 25. — Pošilja proti povzetju ali predplačilu zastopnik tovarne

Iv. Urek, Ljubljana 4,
Mestni trg 13.

GORCEVA KOLESARJA
SO PA LE
NAJBOLJŠA!
A'GOREC
SPECIALNA TRGOVINA S
KOLESi in DELi
LJUBLJANA
MARIE TEREZJE CESTA 14
= PROJEKT = naspr. KOLEZJA =

Vsakovrstno

1414

slamnike

priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu
FR. CERAR, tovarna slamnikov v Stobu
pošta Domžale pri Ljubljani.

Zena, stara 30 let, vajena vseh hišnih del,
išče mesta

hišnice

v mestu. Nastopi takoj ali pozneje. Naslov
pove uprava lista pod »Hišnica 1811«.

Gospodarska Zveza v Ljubljani

ima v zalogi sledeča krmila:

Orehove tropine (cele) v ploščah po K 84— in
zmlete & K 87— za 100 kg brez vreč.

Rapsove tropine v ploščah po 76 K brez vreč
& 100 kg.

Olupke sladkorne pese v balah in vrečah po
50 kg & K 53— za 100 kg brez vreč.

Sladkorno krvno klatje po 51— K za 100 kg
z vrečama vred.

Poljedelci! Naročajte pri Gospodarski zvezi se-
mena, ječmen, domačo in nemško de-
teljo, grašico in semensko koruzo za
zeleno krmo.

Kmetovalci! Preskrbite si od Gospodarske zveze
kajnite, kalijevo sol, 8% kalijev, 18—20%
mineralni in kostni superfosfat, mešana
gnojila, zlasti 14% žilindro, ki se dobi v papirnatih
vrečah po 50 kg za K 10— & 100 kg z vrečo
vred. Naročniki naj dostavljajo lastne vreče
franko naš naslov, sicer se naročila ne bodo
mogla izvršiti, ker železnica v papirnatih vrečah
blaga ne sprejema. Dobi se tudi v platnenih
vrečah po 13-20 K & 100 kg z vrečo vred.

**Odslej prodaja knjižico „Živnoredel in
vojna“ Katoliška Bukvarna.**

Gospodarska zveza pa nakupuje tudi po naj-
ugodnejših cenah koruzne storže, ajdove, prosene
in druge plevne.

Poljedelske stroje, motorje, mlatilnice itd.
naročajte le pri Gospodarski Zvezi.

Izbrano se je obneslo za vojake v vojski in
aploh za vankoga kot najboljšo
bol oblažajoče mazanje
pri prehlajenju, reumatizmu, gihnu, infuzenci,
prsi, vratni in bolesti v hrbtu
Dr. Richter-ja
Sidro-Liniment. capsiol
Nadomestilo Sidro-Pain-Expeller.
Steklenica kron. — 80, 1'40, 2—
Dobiva se v lekarnah ali direktno
v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“,
Praga, I., Elizabetna cesta 6.
Dnevno raspošiljanje.

Bližajo se veliki dnevi sreče!

V času do 1. feb. 1917 izžrebani bodo glavni dobitki sledečih izbornih srečk:

Novih srečk Avstr. rdečega križa	300.000	in	500.000	kron	
Turških srečk	200.000,	400.000	in	200.000	kron
3% zemljiških srečk iz l. 1880	90.000	in	90.000	frank.	
3% zemljiških srečk iz l. 1889	60.000	in	100.000	kron	

17 žrebani vsako leto! Svota glavnih dobitkov l. 1917:
3,230.000 kron oziroma frankov.

Mesečni obrok samo K 7— oziroma K 3-75.

Te srečke imajo trajno denarno vrednost in je izguba denarja kakor pri loterijah v slučaju
neizžrebanja izključena! — Zahtevajte brezplačno pojasnilo in igralni načrt, hitite
z naročilom!

Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana.

Ali ste že ponovili naročnino?**AMERIKANSKI
SLOVENEČ**

je prvi slovenski list v Ame-
riki. — Ustanov. leta 1891. —
Stane 15 K letno. — Izhaja v
torek in petek v lastnem domu.

1006 N. Chicago St., Joliet, Ill. USA.

Cenjenim rojakom in slavnim de-
narnim zavodom priporočamo svoj

BANČNI ODDELEK

za pošiljanje denarja na vse
kraje in izvrševanje vseh to-
zadevnih bančnih poslov. —

Vse naše poslovanje je zajamčeno!

Odvetnik in kazenski zagovornik

Dr. Oton Fettich-Frankheim

naznanja, da je otvoril s 1. avgustom svojo

**odvetniško
pisarno**

v Ljubljani, Sedna ulica šte. 11, prva
nadstropje, (Bahovčeva hiša).

C. in kr. dvorni založniki

A. ZANKL-SINOV

tovarna kemičnih barv, lakov in firnežev

Resljeva cesta 1 **LJUBLJANA** Marijin trg 1

priporočajo vse vrste oljnatih, suhih, emajlnih in fasadnih barv,
pristnega kranjskega firneža, mavca, prašnega olja za tla, stroj-
nega olja, karbolineja, čopičev, steklarskega kleja in vseh drugih
v to stroko spadajočih predmetov.

Ceniki na razpolago.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Vloge v »Ljudski posojilnici«
so popolnoma varno nalo-
žene, ker posojilnica daje
denar na varna posestva na
deželi in v mesih.

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta šte. 6, nasproti hotela »Union«
za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od
8. do 1. ure in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike,
tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 50 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema
tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni
kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najboljše.

Rezervni zakladi znašajo
okroglo kron 800.000.—.
Stanje hranilnih vlog je bilo
koncem leta 1915 23 mili-
jonov kron.